

# MY UPCE



ČASOPIS  
UNIVERZITY  
PARDUBICE

12 / 2023, č. 110

## Metoda sněhové koule

Antropolog Libor Dušek zkoumá etnika v Afghánistánu a zpovídá pamětníky z Krkonoš.

6

## Smart Pardubice? Snad brzy

Vědecký tým z Dopravní fakulty Jana Pernera ví, jak zásilky po městě rozvážet efektivně a ekologicky.

22

## Vhledáčku má výbušiny

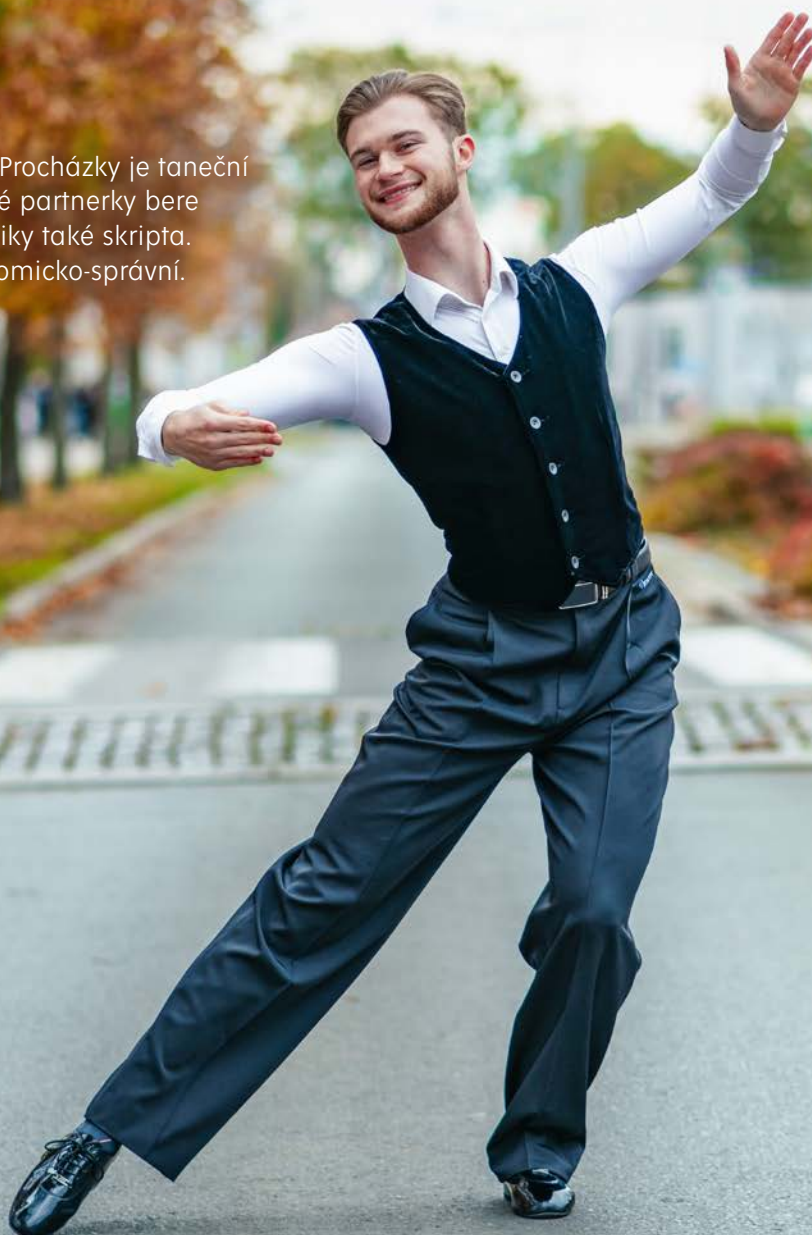
Chemik Robert Matyáš hatí práci nelegálním výrobcům výbušin, podílí se na výcviku psů.

30

## Souhra těl a duší

Revírem studenta Adama Procházky je taneční parket. Do rukou kromě své partnerky bere reprezentant České republiky také skriptu. Studuje totiž Fakultu ekonomicko-správní.

24





# 18

**LIDÉ UPCE**

## Celebrita mezi sochami

Doktorandku Fakulty restaurování Zuzanu Auskou baví prodlužovat život památkám. Její srdce si získaly ty z kamene.



# 34

**GENERACE**

## Euforie nad zlatem

Basketbalista a student Matěj Burda reprezentoval UPCE i Českou republiku na Letních sportovních univerzitních hrách v čínském Chengdu. Domů se vrátil ověnčený zlatem.

**EDITORIAL**

## Kvestor Univerzity Pardubice Petr Gabriel

**3**

**PIXEL**

## Univerzita si připomínala listopadové události

**4-5**

**FENOMÉN**

## Metoda sněhové koule

Sociokulturní antropolog Libor Dušek z Fakulty filozofické zkoumá etnika v Afghánistánu, Pákistánu i Tádžikistánu. Patnáct let vede rozhovory s pamětníky z Krkonoš.

**6-11**

**KAMPUS**

## Stalo se na UPCE

Život na sedmi fakultách Univerzity Pardubice.

**12-15**

**MY PROJECT**

## Pomoc na telefonu

Studentka ošetřovatelství Pavla Hrnčálová z Healthcare Club Univerzity Pardubice se stará o cizince a pomáhá jim řešit jejich zdravotní problémy.

**16-17**

**TÉMA**

## Smart Pardubice? Snad brzy

Vědecký tým docenta Libora Švadlenky z Dopravní fakulty Jana Pernera ví, jak zásilky po městě rozvážet efektivně a ekologicky.

**22-23**

**GENERACE**

## Souhra těl a duší

Revírem studenta Adama Procházky je taneční parket. Do rukou kromě své partnerky bere reprezentant České republiky i skripta. Studuje totiž Fakultu ekonomicko-správní.

**24-25**

**FOTOREPORTÁŽ**

## Na Přílivové vlně

Univerzita Pardubice vítala svoje studenty. Pátý ročník tradičního Přílivu se letos oblékl do nového kabátu. Na nováčky i ostřílené studenty čekala pořádná porce zábavy a užitečných informací.

**26-29**

**FENOMÉN**

## V hledáčku má výbušiny

Chemik Robert Matyáš hatí práci nelegálním výrobce výbušnin. Zkoumá, podle čeho psi dokážou tyto látky vyhledat a významně se tím podílí na jejich výcviku.

**30-33**

**TŘIKRÁT O**

## aktivitách ve Studentské komoře Rady vysokých škol

Zapojení Univerzity Pardubice popisuje studentka Fakulty filozofické Jindra Lavrenčíková.

**38**

Časopis My UPCE  
můžete číst i online!





# Fotovoltaika i úplně nová fakulta

**J**ak bude vypadat Univerzita Pardubice za rok dva nebo tři roky? Přestože se v poslední době financování veřejných vysokých škol zejména v investiční oblasti nezměnilo a rostoucí ceny stavebního trhu zahnalý nejednu vysokou školu do úzkých, máme reálnou vizi.

Aktuálně naše univerzita připravuje dokonce tři stavby. První z nich je rekonstrukce jedné z budov, kterou využívá Dopravní fakulta Jana Pernera. Na základě právě dokončované projektové dokumentace budeme v dalších měsících připravovat veřejnou zakázku na zhotovitele stavby. Druhou investicí jsou nové prostory pro Fakultu zdravotnických studií, které vzniknou rekonstrukcí bývalé budovy Telegrafie v ulici Kyjevská. Už jsme vybrali projektanta a zahájili práce na projektové dokumentaci. V nejbližší době se pustíme také do rekonstrukce další budovy kolejí pro naše studenty. Po modernizaci pavilonu B je nyní na řadě kolej D, kterou bychom rádi začali opravovat v polovině roku 2024.



Myslíme na studenty také u menších investičních akcí. Studenti využívají rekonstruovanou víceúčelovou budovu Titan, ale i nové zázemí chodby v budově EB s atraktivní výmalbou. Probíhá rekonstrukce prostor po bývalém Kopírovacím a internetovém centru v budově DB, kterou dokončíme během roku 2024. Naše plány se týkají také udržitelnosti. Ve výhledu je například instalace fotovoltaických panelů na střeše menzy, s tou by nám příští rok měla pomoci dotace z fondu Ministerstva životního prostředí. Kolem všech staveb se rojí spousta provozních problémů. My se je ale snažíme řešit a zároveň minimalizovat vlastní prostředky univerzity, což je v současné situaci nelehký úkol.

Věřím však, že i příští rok bude pro naši univerzitu dalším rokem, kdy se nejen studenti, ale i všichni zaměstnanci mohou těšit na zcela nové a moderní zázemí.

**Ing. Petr Gabriel, kvestor**

MY UPCE

ČASOPIS UNIVERZITY PARDUBICE

Vydává Univerzita Pardubice, Rektorát,  
Oddělení propagace a vnějších vztahů, IČ: 00216275.

**Adresa:** Studentská 95, 532 10 Pardubice 2 **Telefon:** 466 036 413, 466 036 406 **E-mail:** myupce@upce.cz  
**Web:** www.upce.cz/press **Redakce:** Zuzana Paulusová, Martina Macková, Lada Součková, Adéla Korečková  
**Redakční okruh:** Lenka Čermáková, Lucie Košťálová, Petra Bajerová, Martina Macková, Adrián Zeiner  
**Korektury:** Natálie Šilarová **Překlady:** Jazykové centrum Univerzity Pardubice  
**Fotodokumentace:** Univerzitní konferenční centrum – Adrián Zeiner, Petr Špaček, Radek Plížík, Milan Reinberk (FChT) a archiv UPCE, Michal Král **Grafická úprava a sazba:** studio Designiq  
Redakce si vyhrazuje právo krátit a editačně upravovat texty.  
**Tisk:** Vydavatelství a polygrafické středisko Univerzity Pardubice  
**Číslo:** 110/2023, prosinec 2023, náklad 1 200 ks,  
4 vydání ročně, ISSN 2788-0680, MK ČR E 22928







FOTO Adrián Zeiner

„Ať mír dál zůstává s touto krajinou. Zloba, závist, zášť, strach a svár, ty ať pominou, ať už pominou...“ Zaznělo z hrdla členů Vysokoškolského uměleckého souboru při tradiční vzpomínce na listopadové události. V kampusu Univerzity Pardubice se sešli studenti, zaměstnanci i veřejnost, aby Zvoněním u auly připomněli studentskou stávku a revoluci v roce 1989.



# Metoda sněhové koule

TEXT Zuzana Paulusová • FOTO Archiv Libora Duška • ILUSTRACE Veronika Beňová

**V rodných Krkonoších mu kopečky byly brzo malé.  
Postupně doputoval k opravdu velkým horám. Střední Asie mu  
učarovala nejen svými vrcholky, ale získala si ho i tamní etnika.  
Začal je zkoumat a vrací se za nimi jako domů.  
Sociokulturní antropolog, badatel, horolezec  
a dobrodruh duší i tělem Libor Dušek.**

**📍 Nedávno jste se vrátil ze své poslední výpravy do Afghánistánu, Pákistánu a Tádžikistánu. Co jste tam zkoumal?**

Ano, byl jsem tam dva měsíce. První polovinu jsem strávil v afghánském Váchánu (koridor Váchán je řídce osídlené území na severovýchodě Afghánistánu – pozn. red.). Na druhou polovinu času jsem se přesunul do Pákistánu. Tam jsem navštívil etnikum Kalašů a etnikum Váchánců žijících v údolí Šimšal. To jsou ti nejvzdálenější obyvatelé od váchánského koridoru, v podstatě nejodfízlejší Váchánci, a jsou velmi zajímaví.

**📍 Jací jsou?**

To by bylo na dlouhé povídání, ale především jsou přátelští, upřímní, pohostinní a pravdomluvní.

**📍 Jak se mezi ně dostáváte, čím si získáváte jejich důvěru?**

Vzhledem k jejich povaze není až takový problém se k nim dostat. Důležitý je první krok – když se seznámíte s těmi správnými lidmi, což se mi už před lety stalo, získáte jakousi vstupenku dál. Váchánci jsou etnická skupina fungující doposud na klanových strukturách. Můj výzkum není jen o elitách, ale i o tom bavit se s pauperizovanými, tedy chudšími vrstvami napříč společností. Jestliže se seznámíte s někým významným z té které vesnice nebo i něko-

lika vesnic v širší oblasti, tak jste potom automaticky respektovaný širokou komunitou.

**📍 Mluvíte jejich jazykem?**

Váchánsky umím jen pár slov, nejsem schopný s nimi komunikovat jako teď s vámi. O něco lépe jsem na tom s perštinou. Ale potřebuji překladatele. Většinou mi s překlady pomáhají moji průvodci, mají vzdělání a hovoří solidně anglicky. Funguje to oboustranně, protože pro ně je zase prestiž dělat průvodce Evropanovi. V podstatě jde o takovou vzájemnou reciproční výpomoc. Jim se zvedne společenský kredit a já pracuji na regulérním výzkumu.

**📍 Jinde nemáte jazykovou bariéru?**

V Pákistánu je to jednodušší, tam prakticky všichni umějí anglicky. A Tádžikistán je také v pohodě, protože tam všichni mého věku a výš mluví rusky a ti mladší také anglicky. Jediný Afghánistán je z tohoto pohledu problematičtější.

**📍 Jak takovou výzkumnou expedici plánujete?**

Jedu-li bádat a sbírat informace, tak s těmi lidmi nějaký čas opravdu žiji. To znamená, že jsem zapojený do činností, které dělají, a u toho bádám. Když nepočítám spánek, tak jsem opravdu 24 hodin denně s nimi, vidím, jak se projevují, co říkají, účastním se pravidelných rituálů, ať už těch běžných jako práce nebo stolování, tak i těch výjimečných.

### ❶ Jakých například?

Letos se mi povedlo účastnit se svátku Eid, v turkických jazycích řečeno Kurban. Je to významný muslimský svátek jídla, během kterého se tamní obyvatelé jednou za rok pořádně najedí masa.

### ❷ Jak se stravují běžně?

Jedí spíše mléčné výrobky a obilné placky, k večeři omaštěné brambory nebo rýži. Naštěstí je ale humanitární organizace v posledních dvou letech naučila pěstovat ve sklenících zeleninu, kterou mohou díky klimatu sklízet třikrát do roka. Konečně mají nějaké vitamíny, protože i ovocných stromů mají málo, a jsou tam jen poslední desetiletí, předtím tam žádné nebyly...

### ❸ Kolik materiálu za jednu expedici sesbíráte?

Materiál sbírám pořád, každý den. Letos jsem si poprvé vzal i počítač. Dřív jsem si všechno psal do sešitu, drobným písmem jsem popsal desítky, ne-li stovku stránek a vše jsem pak přepisoval. Teď dělám i skici nebo rovnou píši kostru článku. Každý večer se snažím vše zapsat, a to dvojím způsobem, jednak jako deník, jednak jako odrážky, ve kterých shrnuji postřehy sociokulturního dění. To je vlastně běžný antropologický postup.

### ❹ Už během realizace výzkumu víte, co z materiálu dále vznikne, jakou bude mít podobu?

To je velice zajímavý proces, protože se to často mění. Po týdnu v terénu si myslíte, že máte jasno, že jste objevili nějaký fenomén. Po delším čase zjistíte, že je to trochu jinak. Je to neustálý tvůrčí proces, který se vyvíjí tím, že se snažíte být co nejpřesnější. Pozadí reality je jiné, než se na první pohled zdá. Tady platí úměra, že čím déle jste v terénu a načtete víc literatury, tím se prohlubuje vaše znalost a jste schopný lépe podat akademický výkon v podobě článku nebo publikace.

### ❺ Co chystáte z této poslední cesty?

Z letošního výzkumu připravuji dva odborné články a česko-anglickou odbornou fotoknihu. Doufám, že se to povede.

### ❻ Vyrážíte do terénu sám?

Ano, poslední dobou už spíš sám. Vracím se ve Váchánu na stejná místa, i když se snažím dostat i do jiných vesnic a poznat nové lidi. Každopádně tato oblast je vesměs stejná, protože Váchánců zase tolik není. I když vyrazím sám, vlastně nikdy sám nejsem, cítím s nimi sounáležitost, synergii. Navíc už mám všude možné svoje známé, kteří generují další





známé. Oproti tomu na horské expedici fungujeme vždycky v týmu, minimálně dva lidé.

#### ➊ Máte tam i dobré kamarády?

Mám tam spoustu přátel, vůbec třeba nemusím řešit, kde budu spát. Sami mi řeknou: v této vesnici jsi ještě nebyl, tak řekni Abirbekovi, to je můj bratranec, on se o tebe postará. Když tam přijdu, už na mě čekají, protože k nim šeptandou doputuje, že se blížím. Já se tím pádem dostanu k dalším datům, zajímavým lidem a novým společensko-kulturním poznatkům. Metodou sněhové koule se to stále nabaluje.

#### ➋ Měl jste někdy strach?

Vždycky říkám, že mít strach je nežádoucí a špatné, ale mít obavu je žádoucí a potřebné. Moje pojetí je takové: když už opravdu máte strach, jezdí vám břitva po zátylku a studený pot vám teče po zádech, tak už jste jednou nohou v hrobě. A to už ovlivňuje vaše myšlení. Proto budu mít raději jen obavu.

#### ➌ Tohle jste vážně zažil?

Výjimečně. Ne při bádaní, spíš když jsem začínal s lezením.

Obava je dobrý regulátor smysluplného jednání. Strach ale způsobí, že už vidím ten tunel. Možná mám hranice posunuté, to je individuální.

➍ Několikrát vás do země kvůli tamní situaci nechtěli vpustit. Byl jste našťvaný, že nemůžete realizovat své plány?

Našťvaný ne. V těchto zemích musíte vždycky počítat s variantou B, respektive C, protože tady to nefunguje jako v Evropě. Je třeba předpokládat, že ne vždy to dopadne tak, jak jste si naplánovali a jak vám někdo slíbil. Může do toho vstoupit celá sada neočekávaných okolností. Ono to možná souvisí s tou obavou

a strachem. I s tím, že na Východ jezdím už víc než dvacet let. Tato část světa je věc citlivá, jak se říká... Je třeba jistá dávka kulturního předporozumění, protože jinak můžete být rozčarováni, zklamáni, třeba i šokováni, znechuceni. To je potom chyba.

#### ➎ Takže jste nezažil opravdový kulturní šok?

Ne, to jsem neměl nikdy v životě. Co se týká hor, všechno jsem nahloďával postupně. V Krkonoších jsem se narodil a mám je prochozené skrz naskrz. Ve čtrnácti jsem byl v Beskydech, v patnácti v Tatrách,

v osmnácti v Rumunsku, ve dvaceti na Ukrajině, v jednadvaceti v Kyrgyzstánu. Až to vyústilo v Afghánistán. Taková přirozená cesta. Dovedu si ale představit, že kdybych se v šestnácti ocitl tam, kde potom v sedmadvaceti, tak bych kulturní šok měl určitě. Ale já jsem člověk, který dbá na přípravu, jakýsi intelektuální trénink. I co se týká hor, člověk se nemůže zvednout z kanceláře a vylézt na sedmitisícovku. Je potřeba se proběhnout nebo lézt po místních skalách.

#### ➏ Měl jste při své poslední návštěvě čas i na lezení?

Teď ne, protože jsem intenzivně bádám. Ale do hor jsem se i tak na pět dnů vydal. Chtěl jsem omrknout jedno údolí, kde od roku 1978 žádná expedice nebyla. Příští rok se do Afghánistánu chci s horolezeckou bandou na měsíc vydat a chceme přelézt dvě sedmitisícové hory. Abych ale nelenil a nezanedbával vědu, tak to s ní také propojíme.

#### ➐ Jak? Na co se můžeme těšit?

Natočíme tu horolezecký film, který bude reflektovat československou stopu ve Váchánském údolí v Hindúkuši a zmapuje naše lezení. Mimochodem první

**„Vracím se ve Váchánu na stejná místa. I když vyrazím sám, vlastně nikdy sám nejsem, cítím s nimi sounáležitost. Navíc už mám všude možné svoje známé, kteří generují další známé. Vůbec třeba nemusím řešit, kde budu spát.“**





československá expedice byla na tomto místě v roce 1965 a jako úplně poslední byla v údolí Šachaur zase brněnská skupina lezců v roce 1978. Od té doby tam nikdo kvůli historicko-politickým souvislostem nebyl. My se chceme pokusit o prvovýstup, příp. něco zopakovat. Třeba i s lyžemi, když se to povede. A druhý film chci udělat čistě etnograficky o tom, jak Váchánci v této oblasti žijí.

#### 8 S dokumenty jste koketoval už dříve?

Ano, v roce 2018 jsem dělal film o fenomenálním horolezci Mírovi Šmídovi. O dva roky později jsme dělali film Boys 1970, mapující kroky české tragické expedice v Peru, paralelně jsem o tom vydal i knížku. A letos jsem uvedl film o jednom krkonošském pamětníkovi, který jsem nazval Už není toho dechu. Na filmech se samozřejmě podílí víc lidí jako profesionální kameraman, střihač a režisér. Já bývám autorem námětu a scénáře, případně producentem.

8 Poslední dokument navazuje na vaše dlouholeté krkonošské rozhovory?



Na výzkumu mezi krkonošskými pamětníky, který má možná blíž k orální historii než k etnografickému výzkumu, pracuji dlouhodobě. Primárně mě zajímají historicko-politické události 30. až 50. let a jak všechny ty turbulentní změny a politickou realitu viděli místní lidé jako děti a dospívající. Už mi kvůli tomu sami volají a doporučují pamětníky, jde to takovým samospádem.

#### 8 Lidi to pořád baví?

Ano. Každý měsíc vychází rozhovor s jedním pamětníkem v časopise Krkonoše – Jizerské hory. A ty nejzajímavější zahrnu potom do knihy Krkonošští rodáci vzpomínají. Teď jsme chystali dotisk druhého dílu, na jaře 2025 vyjde šestý díl a skoro se blížím k sedmému. Toto bych také rád někdy odborně zhodnotil, ale zatím na to není čas.

8 V dokumentu jste se zaměřil právě na život jednoho krkonošského pamětníka. Proč jste si vybral právě pana Zdeňka Jiříčku?

Konkrétně pana Jiříčku mi doporučila jedna kole-



**„Asi patnáct let se věnuji lezení a horolezení. Tohle je úžasná oblast, proto se snažím skloubit sport s terénním výzkumem, podívat se za lidmi z horských etnik, kteří žijí v nadmořské výšce 2000 až 4000 metrů nad mořem. Rád se podívám i o něco výš, do království sněhu a ledu a občas něco sjedu i na lyžích...”**

gyně z KRNAP. Podobných příběhů už jsem slyšel poměrně hodně – starý pán, který tvrdě pracoval jako zemědělec, obětoval tomu celý svůj život. Každý příběh je jedinečný a výjimečný, ale u tohoto pána se sešlo víc faktorů – už před šesti lety jsem si říkal, že s ním musím jednou natočit film.

**➊ Proč?**

Jednak má úžasně neverbální pohyby, jeho mimika je neskutečná a to, jak je pozitivní a jak se směje. Má v sobě pozůstatky krkonošského nářečí, ale hlavně je ve svých 85 letech stále čilý a stále hospodaří, i když v omezené míře. Dneska bychom spíš řekli, že zahradníci, ale poměrně ve velkém rozsahu. Velice silně je u něho cítit spjatost s místem. Mimochodem v Afghánistánu je takový každý druhý člověk a ani nemusí být starý.

**➋ Je hodně jiné točit dokument a psát knihu na stejné téma?**

Když píšete knihu, je zásadní příběh, který chcete vyprávět. U tvorby filmu nejde jen o narativ, musíte mít také dostatek obrazových záběrů. Nemůžete dokonale pouštět obrázky z dronu, přírodu a listy kývající se ve větru. Musí to mít nějaký děj.

**➌ Sám označujete svůj dokument jako poetický, etnograficko-umělecký esej o mizejících krkonošských hospodářích...**

Ano, protože je postavený na tom, že hlavní hrdina vzpomíná, jak to bylo za jeho mládí a dospívání, a ta obrazová stránka je doprovázena tím, co dělá v současnosti. Takže například kosí louku, dělá sám dřevo a spoustu dalšího, a to všechno zvládá ve svých 85 letech, což je samo o sobě výjimečné. Tou průvodní linkou je právě zemědělský rok, do kterého se zrcadlí jeho životopis i myšlenky. Od začátku jsem jasně věděl, jak to chci uchopit i s těmi detaily, co se tam promítají.

**➍ V čem se liší jeho příběh?**

Lidí, kteří mají zajímavější příběh, a podstatně dramatičtější než pan Jiříčka, žije už jen několik. Ale většinou už nejsou vzhledem k věku tak aktivní, tedy nebylo by možné jejich příběh dobře vizuálně zpracovat. Musel bych hodně sahat po záběrech z filmového archivu a prokládat je ilustračními záběry a takhle já dokumenty dělat nechci. Chci především autenticitu!

**➎ Počítá se k ní i zmíněný krkonošský dialekt?**

Tímto dialektem dneska lidé už moc nehovoří. Když jsem před patnácti lety začínal, tak ano, ale teď už zů-







CV

## Mgr. Libor Dušek, Ph.D.

(1983)

- Sociokulturní antropolog, publicista, skialpinista a horolezec z Krkonoš. Je pedagogem a vědcem na Katedře sociální a kulturní antropologie Fakulty filozofické Univerzity Pardubice.
- Jeho výzkum se zaměřuje na oblasti Afghánistánu, Pákistánu, Tádžikistánu a širšího regionu Vysoké Střední Asie.
- Věnuje se dlouhodobému terénnímu výzkumu v Krkonoších a dalších horských oblastech, kulturám a kontinentům a fenoménu horolezení a interakci člověka a hor.
- Přednáší, promítá a vystavuje autorské fotografie i na outdoorových festivalech a dalších akcích. Je autorem několika odborných studií, monografií a populárně-naučných knih.
  - Účastní se horolezeckých výprav – v roce 2016 jako vedoucí úspěšné expedice Ski Nošak – 7 495 m, v roce 2018 světového prvosjezdu štítu Karla Marxe – 6 724 m, v roce 2019 jako vedoucí skialpové expedice v Bílých Kordillerách. Na léto 2024 připravuje horolezecko-etnografickou expedici do afghánského Váchánu.
  - Od podzimu 2020 moderuje horolezecký podcast Na štandu.

stalo jen pár rysů. Spíš používají „t“ v infinitivu jako „jít“, přijdu „pobejt“, místo dřív řeknou „dřít“, tedy něco mezi v a u. Někdy použijí pár slovíček jako třeba „berteuničit“ (pracovat, „šolichat“ – pozn. red.), ale je to spíš výjimečné.

### 3 Jaké měl dokument ohlasy?

Úplně neuvěřitelné! Při premiéře v Jablonci nad Jizerou, kde byl i pan Jiříčka, bylo plné historické kino, více než 400 lidí. To se opakovalo i při dalších projekcích na podzim. Lidem se to hrozně líbí. V novém roce plánujeme promítání pro školy, protože kromě historicko-regionálního významu má film řekněme i nějaký výchovný a etický přesah. Aby si děcka dokázala uvědomit princip vztahu k věcem a místu. Tady vidím zase paralelu s Afghánistánem. Tam mají lidé k materiálním věcem úplně jiný vztah než na industriálním západě nebo v zemích globálního severu. V mé práci se to všechno prolíná.

### 3 Často mluvíte o tom, že právě sociální antropologie dává dohromady exotický Afghánistán a české Krkonoše. Co tuto spojitost vytváří?

Jsou to právě ty hory. Na základě svého výzkumu v Asii i v Krkonoších jsem vypořádal, že lidé žijící dlouhodobě v horách mají trochu jiný, specifický přístup k životu, jsou takoví zocelenější. Současní lidé žijící v Krkonoších už to nemají, ale když si povídám s tamními osmdesátníky či devadesátníky, u nich to zaznamenávám. Žili v chudobě, bylo to pro ně tvrdé i vzhledem k tehdejší politické situaci. Oni ale nefňukali, na nic si nestěžovali a brali to sportovně a více s radostí. Tenhle jev je podobný u lidí v horách v Afghánistánu i v Pákistánu. Taková spojená mentalita. Jsou to i dílčí věci týkající se zemědělského roku. Dalo by se to shrnout také do podobného přístupu k rodnému místu a určité spjatosti s půdou. A je to velmi podobné, ať jsme v jakýchkoliv horách...



1

## ZÁŘÍ

## Z Českých akademických her s medailemi

Na letošních Českých akademických hrách se UPCE mezi rekordním počtem 33 přihlášených univerzit rozhodně neztratila. V Olomouci brala 13. místo a studenti přijeli domů s několika medailemi. Nejúspěšnější byla studentka FChT Pavla Kvasničková se zlatou a stříbrnou medailí v atletice v běhu na 100 a 200 metrů. 2. místo ve vodním sjezdu si vyjel student DFJP Petr Šmakal. Studentka FES Klára Šimánová doplávala pro bronz na 100 metrů znak, stejnou příčku vybojoval judista Lukáš Gleich z FChT. Dvojici beach volejbalistů, Lukáši Nejmanovi z FES a Františku Piherovi z FZS, zacinkala rovněž bronzová medaile. Třetí místo za čtyřhru ve stolním tenise vyhrála Andrea Heřmánková z DFJP. Děkuje za skvělou reprezentaci UPCE! **1**

## ZÁŘÍ

## Naživo s rektorem

Možnosti popovídat si s rektorem Liborem Čapkem osobně využily desítky zaměstnanců a studentů. Hned na začátku akademického roku se s ním potkaly v bistro Laborka a při té příležitosti se ptaly na vše, co je v souvislosti s univerzitou zajímavé. Nad šálkem dobré kávy probírali především otázku financování vysokých škol. Vymezená hodina a půl byla málo. A proto rektor v této komunikaci nepolevuje a od října opět pokračuje pravidelný Chat s rektorem. I když jde jen o virtuální setkání, dotazů se schází celá řada.



2



3

## ŘÍJEN

## Univerzitu ovládla tajemná Noc vědců

Téměř 2000 návštěvníků dorazily na Fakultu chemicko-technologickou, aby pod rouškou tajemství objevovaly zajímavosti a kouzlo vědy při letošní Noci vědců. Pro malé i velké si popularizátoři připravili program nabízející zábavnou vědou, přednáškami i workshopy. Od lekce molekulární gastronomie včetně ochutnávek, přes stavbu šestimetrového modelu nejdelšího zavěšeného mostu, až po setkání s věrozvěsty Cyrilem a Metodějem. Zaujalo i spuštění leteckého motoru, tajemství lidského těla, programování robotického vynálezce a spoustu dalšího. **2**

## ŘÍJEN

## Běželi jsme pro dobrou věc

I ve třetím ročníku Běhu Univerzity Pardubice si běhuchtiví žáci, studenti i obyvatelé města se svými ratolestmi mohli vybírat ze dvou tras: běžci zdolávali trať dlouhou 2,5 kilometru a cyklisté a koloběžkáři jeli o 500 metrů více. Na startu se nakonec sešlo na 400 sportovců a mezi účastníky se podařilo vybrat krásných 8 000 Kč, které putovaly na podporu domácí hospicové péče. **3**





4



6



5

## ŘÍJEN

## Univerzitní doktorská škola otestována

Na začátku zimního semestru se konal pilotní ročník Univerzitní doktorské školy, do kterého se zapojilo 48 mladých začínajících vědkyň a vědců. Během jediného týdne jim škola nabídla osm tematických odborných bloků, které pokrývaly základní témata profesního rozvoje. Pozornost věnovaly příkladům dobré praxe z hlediska etiky vědecké práce, tvorby textů, citací, akademického psaní, publikační činnosti, ochraně duševního vlastnictví a projektové činnosti. Současně byl i neformální networkingový znalostní kvíz v klubu Áčko, ve kterém proti sobě soutěžily týmy studujících a zástupců rektorátu.

## ŘÍJEN

## Michal Holčápek získal Cenu Rudolfa Lukeše

Česká společnost chemická ve spolupráci s Nadací Experientia udělila chemikovi Michalu Holčápkovi Cenu Rudolfa Lukeše za významný přínos v oboru hmotnostní spektrometrie. Právě ta je klíčovou metodou pro analýzu lipidů z krve, kterou Holčápkův tým využil pro včasnou detekci některých typů rakoviny. „Udělení Ceny Rudolfa Lukeše si velmi vážím. Ukazuje se, že výzkum v oblasti lipidomiky má širší přesah i do dalších oborů,” říká čerstvý laureát Michal Holčápek. 4

## ŘÍJEN

## Cena Neuron pro firmu Lipidica

Za mimořádné propojení vědy a byznysu získala společnost Lipidica, a.s., společný projekt Univerzity Pardubice a společnosti FONS JK Group, a.s., letošní Cenu Neuron. První spin-off univerzity má zavést do praxe metodiku včasné diagnostiky rakoviny slinivky břišní z krve. Metoda je založená na objevu chemika Michala Holčáčka z Fakulty chemicko-technologické. „Skutečnost, že zaměstnanec Univerzity Pardubice je lídrem týmu, který se stal držitelem Ceny Neuron, je pro Univerzitu Pardubice velká čest. Založení firmy Lipidica byl jednoznačně krok správným směrem. Spojení našich vědců a technologického profesionálního zázemí holdingu FONS JK Group ukazuje už během krátké doby svůj potenciál a jsem přesvědčen, že i díky němu se patent na detekci rakoviny slinivky uplatní v praxi v co nejkratší době,” uvedl rektor Univerzity Pardubice Libor Čapek. 5

## ŘÍJEN

## Na UPCE přijela modrá krev

I na podzim pořádají studenti Fakulty filozofické díky projektu Rozjed' to besedy se zajímavými hosty, které zvou každý měsíc přímo na univerzitu. Říjnový Čaj o páté si společně s nimi, akademiky i širokou veřejností vypila vzácná návštěva – zástupci české šlechty Tomáš Czernin a František Kinský. O dětství a dospívání, o těžkostech správy rodového majetku nebo o pořadu Modrá krev si s hosty povídali historik Zdeněk Hazdra a doktorand Fakulty filozofické Michal Němeček. Záznam neformální debaty je ke zhlédnutí v univerzitním podcastu UPCE On Air. 6



7



9



8

## ŘÍJEN

### Druhé období pro děkana Jana Stejskala

Současný děkan Fakulty ekonomicko-správní Univerzity Pardubice Jan Stejskal se stal kandidátem na tento post i pro další funkční období. V tajné volbě ho Akademický senát téže fakulty zvolil jednomyslně i pro funkční období 2024–2027. Následně volbu senátu stvrdil svým jmenováním také rektor Univerzity Pardubice Libor Čapek. Do dalšího čtyřletého funkčního období vstupuje staronový děkan hned 1. ledna 2024.

## LISTOPAD

### Jiří Kubeš znovu v čele Fakulty filozofické

Své druhé funkční období zahájil také děkan Fakulty filozofické Jiří Kubeš. Další čtyři roky ve funkci odstartoval 1. listopadu. Pár dnů předtím mu rektor Univerzity Pardubice Libor Čapek předal jmenovací listinu. Neoficiální inauguraci mu připravili také studenti doktorského programu. Po Děkanské jízdě kampusem mu do rukou předali perníkový klíč od fakulty, kterou bude střežit až do roku 2027. **7**

## LISTOPAD

### Expozice UPCE v obležení středoškoláků

Najdi svoji identitu. A to na Univerzitě Pardubice. Tak o tom se snažil středoškoláků i jejich rodiče přesvědčit náš tým vysokoškoláků a akademiků v bílých košilích s nápadnými červenými pultrikami. Připraveni u svých pultriků informovali o fakultách, jejich nabídce studia i Pardubicích doslova do roztrhání těla. K tomu přednáška o UPCE a několik vědeckých zajímavostí v části nazvané Věda pro život. Kromě informací si zájemci mohli odnést i tradiční pardubický perník, vychutnat si perníkové cappuccino nebo dobroty z molekulární gastronomie. Přihlášky na UPCE přijímáme už teď. Více informací na webu [studuj.upce.cz](http://studuj.upce.cz). **8**

## LISTOPAD

### UPCE na veletrhu v Brazílii

Univerzita Pardubice prezentovala možnosti studia na veletrhu Study in Europe v Brazílii. Univerzitu na veletrhu reprezentovaly prorektorky Petra Bajarová a Liběna Černohorská. Návštěvníky stánku informovaly o nabídce anglických studijních programů na UPCE a také odpovídaly na jejich dotazy. Prorektorky také navázaly cenné kontakty s představiteli vybraných brazilských univerzit a s dalšími odborníky z oblasti vysokoškolského vzdělávání. **9**





10

## LISTOPAD

### Ekonomové z FChT realizují projekt NEWTEC

Nové trendy ve výuce předmětů zaměřených na udržitelnost – NEWTEC (č. EHP-CZ-ICP-4-019), to je název projektu, který řeší tým katedry Ekonomiky a managementu chemického průmyslu z FChT v čele s Ing. Janem Vávrou, Ph.D. Intenzivní spolupráce s norskou University College for Green Development, sídlící v Bryne, napomůže aktualizaci obsahu celkem deseti předmětů. Lektoři přizpůsobí učební osnovy předmětů vyučovaných na UPCE, doplní je výukovými materiály a případovými studiemi a rovněž aplikují nové výukové metody. Současně tím naplní potřebu multidisciplinárního vzdělávání absolventů s překryvem do oblasti udržitelnosti podniků a podnikání v souladu s globálními cíli.

## LISTOPAD

### Znovu odstartoval mentoringový program

V běhu je již třetí ročník mentoringového programu, který potrvá po celý zimní i letní semestr. Využít ho mohou začínající domácí i zahraniční akademičtí a výzkumní pracovníci. Jde především o individualizovanou podporu pro jednotlivce, a to formou konzultací s mentorkami a mentory. Na začátku si společně vydefinují oblast, kterou vidí vědecky či vědec jako problematickou, a pak hledají vhodné řešení vztahující se k výzkumu, publikování, rodinnému životu apod. Důraz se klade i na rozvoj různých dovedností nezbytných pro úspěšný profesní rozvoj.



11

## LISTOPAD

### Rektor udělil sedm ocenění

Součástí listopadových oslav byl i tradiční akademický obřad, při kterém rektor Univerzity Pardubice prof. Libor Čapek ocenil akademiky i studenty za mimořádné výkony. Ocenění za vítězství v univerzitní basketbalové lize a šíření dobrého jména UPCE ve sportu dostali studenti i jejich trenéři. Emu Dvořákovou z FZS ocenil za úspěšné reprezentování v mezinárodní soutěži Map the System v University of Oxford Excellence Award. Doktorand Mehran Sajad a prof. Ing. Roman Bulánek, Ph.D., z FChT byli oceněni za publikaci v časopise s vysokým impakt faktorem a doc. Mgr. Pavel Marek, Ph.D., z FF za prestižní monografii a přínos k rozvoji oboru historie. Cena za přínos k rozvoji univerzity putovala také na DFJP, a to doc. Ing. Bohumilu Culkovi, Ph.D., a na FChT prof. Ing. Miroslavu Vlčkovi, CSc. Ocenění za přínos k rozvoji internacionalizace univerzity dostala Mgr. Markéta Denksteinová z Jazykového centra. **11**

## LISTOPAD

### Univerzitu navštívil ministr školství

Ministr školství, mládeže a tělovýchovy ČR Mikuláš Bek při své návštěvě UPCE jednal s rektorem Liborem Čapkem a dalšími členy vedení univerzity. Během kulatého stolu se setkal také se zástupci vedení fakult a studentů Univerzity Pardubice. Společně hovořili o financování vědy na vysokých školách, rozpočtu pro vysoké školy na příští rok a také o ožehavém tématu výše platů akademiků. **10**

# Pomoc na telefonu

TEXT Adéla Korečková, Zuzana Paulusová • FOTO Adrián Zeiner

**Deset let pracovala v zahraničí. V Malajsii vystudovala ošetrovatelství a teď ho studuje i na Fakultě zdravotnických studií v Pardubicích. Zdravotnictví a angličtinu má v malíčku, což se jí hodí při práci na UPCE. Pavla Hrnčálová z Healthcare Club se stará o cizince a pomáhá jim řešit jejich zdravotní problémy.**

## 📍 S čím UPCE Healthcare Club cizincům pomáhá?

V podstatě s jakýmkoliv zdravotním problémem, který se u nich vyskytne. Od návštěvy nemocnice v nějakém urgentním případě po návštěvu lékařů specialistů, kterou jim domlouváme. Zároveň jim pomáháme například s očkováním nebo když mají problém se zdravotní pojišťovnou.

## 📍 Jak vypadá práce koordinátorky klubu?

Koordinuju cizince, mají-li nějaký zdravotní problém. Jsem pro ně na telefonu 24 hodin, 7 dnů v týdnu. Někdy se stává, že mi volají i uprostřed noci, že je bolí zuby. Zároveň jsem v kontaktu s pojišťovnami a řeším s nimi, zda danou zdravotní komplikaci pojišťovna pokryje nebo co všechno u nás zahrnuje konkrétní pojištění cizince.

## 📍 Kontaktují vás také e-mailem?

Ano, většinou mě kontaktují právě e-mailem, který společně s telefonním číslem najdou na webu univerzity. Napišou, jaký mají problém, s čím se potýkají. Pokud se jedná o něco akutního, domluvím jim návštěvu v Pardubické nemocnici, popřípadě v Hradci Králové nebo v Praze. Pokud je to něco, co se dá odložit, hledám specialistu v ambulancích ve městě. Když mám domluvený termín, kontaktuji naše studenty s prosbou, aby cizince někdo z nich doprovodil. Spolu se domluví, kde se setkají a jak to bude probíhat.

## 📍 Na jaké překážky cizinci v našem zdravotním systému narážejí?

Nejčastěji je to jazyková bariéra. Spousta zdravotníků není schopná porozumět se plynne anglicky. A to se týká středně zdravotnického personálu i lékařů. Když pak volám do odborných ambulančí, jedna z prvních otázek je, zda mají pojištění. Většina soukromníků nechce ošetřit někoho bez pojištění.

## 📍 Jaké jsou reakce zdravotníků, když do ordinace přijde cizinec? Jsou rádi, že má s sebou někoho, kdo pomůže s překladem?

Rozhodně. Sama jsem byla několikrát překládat a můžu říct, že zdravotníci jsou najednou milejší, přístupnější. Bez překladatele se cítí nekomfortně, protože nejsou schopni základní komunikace. Když je tam někdo, kdo s tím pomůže, je atmosféra v ordinaci během vyšetření mnohem příjemnější.

## 📍 Studenti, kteří cizince k lékařům doprovázejí, jsou z Fakulty zdravotnických studií, hlásí se sami nebo děláte nějaký nábor?

Hlásí se i sami, protože se to doslechnou od kamaráda, který s námi už spolupracuje. Nábor většinou děláme na začátku akademického roku, na schůzce nově příchozích, kde zmiňujeme, že pokud je člověk jazykově vybavený, má možnost s námi v rámci Healthcare Clubu spolupracovat. Má to pro ně jistě pozitivita, dostávají se do multikulturního prostředí a zároveň si zlepšují angličtinu.

## 📍 Máte nějakou zábavnou historku spojenou s návštěvou lékaře s cizincem?

Nejzajímavější pro mě bylo, když jsme u studenta ze Španělska řešili svrab. Nechtěl s námi totiž vůbec spolupracovat. Když jsme mu řekli, o co se jedná, stále odmítal a nechtěl si to připustit. Pak ho navíc nechtěli ošetřit v Pardubické nemocnici, takže dostat ho ke kožnímu lékaři byl velký problém. Vzhledem k tomu, že je to nakažlivé onemocnění, museli jsme komunikovat i s kolejemi, aby se nemoc neroznesla.

## 📍 Jaká byla prvotní myšlenka při zakládání klubu? Byl to konkrétní případ?

Ne, spíše dojmy cizinců z návštěvy zdravotnického zařízení u nás. Naráželi na jazykovou bariéru a nevěděli, jak se v našem zdravotnictví orientovat. Mysleli si, že když přijdou do nemocnice na vrátnici, řeknou jim, kam mají jít. Ale tak to většinou nefungovalo a oni se cítili ztraceni, když běhali po areálu nemocnice a nemohli se dovolat pomoci. Prvotní myšlenka byla asistovat jim, pomoci najít tu správnou cestu



a zároveň mít s sebou někoho, kdo překoná jazykovou bariéru.

**❶ Je něco, co cizince na našem zdravotnictví překvapuje?**

Čekací doba. Mají pocit, že když mi zavolají, tak do 24 hodin budou sedět v čekárně u lékaře. To se ale většinou nestane. Je těžké jim vysvětlit, že to není tím, že jsou cizinci, ale že čekací doba je stejně dlouhá i pro nás. Když mi zavolají a chtějí například kožní nebo zubní, což jsou ambulance, kde se čeká dlouho, jsou i v rozpacích, dokonce rozzlobení, že musí počkat.

**❷ Vy sama máte zkušenost s prací v zahraničí, 10 let jste pracovala v Saudské Arábii, jak byste zhodnotila tuto zkušenost?**

Čtyři roky jsem pracovala na dětské kardiologické chirurgii, zbývající roky jako specialista pro mechanické oběhové podpory. Setkávala jsem se s obrovským množstvím lidí ze všech možných států. Bylo to opravdu multikulturní prostředí, kde angličtina byla hlavní jazyk. Tato zkušenost je pro mě k nezaplacení a moc mi pomáhá, když komunikuji se zahraničními studenty u nás. Spousta z nich je z asijských nebo arabských zemí, jsou mi blízcí a jsem schopná pochopit jejich kulturní rozdíly.

**❸ Studovala jste v Malajsii, teď na UPCE, jak byste tyto dvě zkušenosti srovnala?**

V Malajsii jsem studovala ošetrovatelství, stejně jako teď u nás. Je to tříletý bakalářský program, v podstatě stejný. V Malajsii byl trochu jiný harmonogram studia a kladli větší důraz na samostudium a samostatnost u prezentací i na konferencích. Bylo to hodně o vědecké činnosti a publikacích. Jsou také rozdíly v profilových předmětech, ale závěrečná zkouška byla v podstatě stejná a bakalářská práce měla stejný rozsah. Akorát v Evropské unii není moje vzdělání uznávané, tím pádem jsem musela začít zase od začátku.

**❹ Proč jste se rozhodla jít studovat i pracovat do zahraničí?**

Původně jsem se rozhodla pro práci, zaujalo mě multikulturní prostředí i finanční stránka, která lidi do Saudské Arábie táhne. Ale i zkušenost setkat se s jinou kulturou, s jiným pracovním prostředím a obrovská možnost vyvíjet se pracovním dopředu a zlepšit si jazyk.

**❺ Souhlasíte s tím, že české zdravotnictví patří mezi nejlepší na světě?**

S tím naprosto souhlasím. V Saudské Arábii se pracovalo systémem amerického zdravotnictví a nemocnice byla opravdu na vysoké úrovni. Zároveň jsem měla možnost potkávat se s lidmi z různých zemí, např. z Filipín, Indie, Jordánska, kde zdravotní péče nefunguje jako u nás. Je pro ně velmi náročné se k ní dostat, hlavně po finanční stránce, protože si musí v podstatě všechno zaplatit. Pokud na to nemají, jsou odkázáni na tu nejzákladnější péči. Můžeme být proto spokojeni s tím, že máme systém veřejného zdravotnictví a pojištění.

**❻ A tam jste se s jazykovou bariérou nesetkávala? Asi ne všichni pacienti uměli anglicky...**

To rozhodně neuměli, ale systém v nemocnici byl nastaven tak, že na každé službě byl překladatel, který nám byl k dispozici a stačilo ho jen zavolat. Zároveň jsem si začala osvojovat slova a fráze, které mi pomáhaly v běžném životě. Řekla bych, že po dvou třech letech jsem na překladatele nebyla ani odkázaná a byla jsem schopná se s pacienty domluvit základní arabštinou. Ale jazykové bariéry jsem kolikrát čelila na pracovišti. Když se mnou sloužili jenom Filipínci nebo jenom Indové, bavili se mezi sebou svým jazykem a na mě nebrali ohled. Přišlo mi to neprofesionální. Přišla jsem si trochu zbytečná, když při týmové práci na sebe mluvili takto.

**❼ Hodí se vám tyto zkušenosti při práci v Healthcare Clubu a ve studiu?**

Ano, mnoho seminárních prací zakládám na tom, co jsem se při multikulturním ošetrovatelství naučila. V Healthcare Clubu je zásadní angličtina a schopnost pojmout všechny dialekty. Jsem schopná rozumět jak Američanům, Afričanům, Arabům, přestože každý má svůj přízvuk.

**❽ Máte v plánu věnovat se práci s cizinci i do budoucna?**

To zatím nemohu říci na sto procent. Určitě chci pokračovat s prací v Healthcare Clubu.

**❾ Máte nějaké reakce na klub zvenčí?**

Ohlasy jsou určitě pozitivní. Velmi často mi chodí e-maily, v nichž studenti děkují jak mně, tak celému klubu, protože jsou spokojeni, že se jim dostalo takové péče, kterou potřebovali, a zároveň že s nimi byl někdo, kdo je dokázal převést přes jazykovou bariéru. Velmi si to chválí.



# Celebrita mezi sochami

TEXT Zuzana Paulusová • FOTO Archiv Zuzany Auské

**Původně chtěla restaurátorka Zuzana Auská pracovat s papírem. Teď je ráda, že se jí na Fakultě restaurování dostal do rukou kámen. Prodlužovat život památkám ji nesmírně baví. Od začátku až do konce celého procesu. Občas dokonce rozlouskne nějaké tajemství, které památka ukrývá. Jako v případě sochy Krista v Kutné Hoře.**

**☛ Socha Krista z Kutné Hory byla Vaší první samostatnější akcí. Jak na to vzpomínáte?**

Vzpomínám na to moc ráda, jelikož jsem si sochu velmi oblíbila a byla to také moje závěrečná práce. Byl to takový nešťastník, seděl s hlavou v dlaních. Pracovně jsme mu říkali „Kristus u zubaře“.

**☛ Socha se v poslední době stala poměrně populární...**

Ano, ona se tak trochu nepatřičně ocitla na ochozu, kde si k ní lidé přisedají a fotí se s ní a fotky dávají dokonce na Instagram.

**☛ Socha se nevrátila na své původní místo?**

Nevrátila, protože nemá jasný kontext, byla ve sbírkách kostela, ale přesně se neví, jaké je její původní umístění. Dost možná je zrušené, protože tento ikonografický typ sochy býval v kostelích posazený na vršku sloupu.

**☛ Co dalšího jste o soše zjistila?**

V průběhu let se proměnilo její vyobrazení. Původně to byl Ježíš Kristus, který rozjímá. Ale poslední vrstvy, které se na soše objevily a které se na ni dostaly zřejmě na počátku 20. století, z něho udělaly Ježíše Krista trpícího, který má na těle zřetelné rány po ukřižování.

**☛ Jak jste k tomuto došli?**

Díky jednotlivým barevným vrstvám, které jsme

postupně odkrývali. Na obdobných sochách bývá od tří do patnácti vrstev různých úprav. Tady byly čtyři. A právě překrýváním původních vrstev změnila socha význam, který na svém začátku původně měla.

**☛ Skrývají v sobě památky vždy nějaké tajemství?**

Ano, není to úplně neobvyklé. I když například u sochy Krista v Kutné Hoře jsme nakonec nedokázali vše úplně přesně rozklíčovat. Museli bychom v odstraňování vrstev ještě pokračovat.

**☛ Utkvělo vám v hlavě nějaké další tajemství?**

Třeba restaurátorský průzkum kamenné barokní sochy sv. Václava z Lažan. Ten přinesl nové poznatky o životě jejího autora, sochaře George Vattera. Vyučil se v Praze, později odešel do Budyšína a posléze vstoupil do služeb polského knížete Lubomirského. Podle dostupné literatury se v tento moment cesta George Vattera ztrácí. Objev jím signované sochy sv. Václava z roku 1735, navíc ve východních Čechách, byl proto velmi překvapivý. Jak se socha, popřípadě její autor vyskytl v malé vesničce ve východních Čechách, se zjistit nepodařilo a v životopise George Vattera tak přibýlo téměř deset let, kdy se pohyboval a tvořil neznámo kde.

**☛ Socha císařovny Sissi, na které jste pracovala, nějaké tajemství také měla?**



Tam byl zajímavý především příběh celé sbírky uměleckých děl, mezi něž tato soška patřila. Kolegové z muzea v Prešově Ľudmila a Jakub Šnajderovi připravili výstavu NEVRÁTENÉ o ztracených předmětech maďarské rodiny Andrassy. Díky rozsáhlému historickému průzkumu dali dohromady alespoň část rozsáhlé sbírky této šlechtické rodiny a vrátili je tak alespoň dočasně na jejich původní místo do kaštieľa v Humennom.

**🔗 V jakém stavu socha císařovny byla, když se vám dostala do rukou?**

Sádrová socha císařovny Sissi byla hodně poničená, měla ulomenou ruku a pejsek u císařovniných nohou neměl hlavu, takže jsem tyto části doplňovala. Kvůli restaurování mě právě oslovilo prešovské muzeum. Chtěli sochu zahrnout do výstavy.

**🔗 Vždy se chybějící části soch doplňují?**

U soch se to dělá často. Je možné prezentovat je jako torza a nedoplňovat je, což je zcela relevantní přístup. Záleží, co je to za objekt. Na takovém rozhodnutí se podílejí také památkáři, pokud je to zapsaná památka, je-li ve sbírce muzea, pak jeho pracovníci a mnohdy také investor. Důležité je i doporučení restaurátora. Někdy je požadavek jasně daný od zadavatelů a vy potom řešíte, zda to je, či není možné.

**🔗 Jak se vám pracuje v terénu?**

Je to náročné, ale zajímavé. Líbí se mi na tom, že se dostanu do míst a do situací, kam bych se jako běžný turista nejspíš nedostala. Je to jiný typ zážitku. Na místě strávíte určitý čas a přiroste vám k srdci. Ať už chcete, nebo nechcete.

**🔗 Co se vám takto vepsalo pod kůži?**

S kolegy jsme poslední dobou trávili hodně času v okolí Králik. Mají tam úžasnou přírodu, zároveň to

tam působí docela opuštěně. Těžko říct, jestli bych se do takových míst vůbec někdy podívala, kdybych neměla možnost tam restaurovat.

**🔗 O jaké památky jste tam pečovala?**

Zásadně jsem se podílela na restaurování Kalvárie v Heřmanicích, která již ztratila svou původní barevnost, a bylo potřeba ji obnovit. Pečovala jsem také o mramorový kříž v Dolní Hedči, který se nachází v polích naproti klášteru. Zrovna tento objekt jsem měla v ateliéru, ale prostředí jsem si užila při osazovacích a finálních pracích. Bylo to zatím asi nejhezčí místo, kde jsem restaurovala. Je tam opravdu krásný výhled na klášter i na město Králíky.

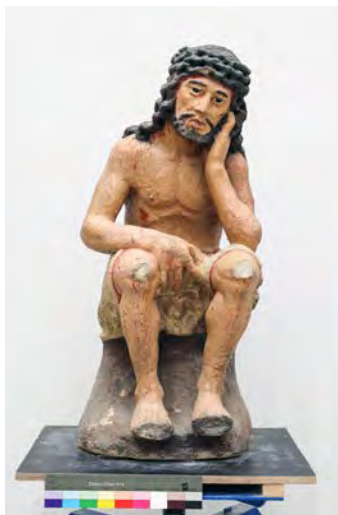
**🔗 Chodí vás při práci okukovat místní obyvatelé?**

Jasně, pro místní jste většinou atrakce, chodí za vámi, vyptávají se, zajímají se. To je na jedné straně sympatické, zároveň to na vás klade určité nároky. Navíc záleží, kde zrovna pracujete. Když jste na nějakém frekventovaném místě a lidí je za den hodně, může to být i trochu nepříjemné. Ale když se mě někdo sem tam zeptá, jsem vlastně ráda. Těší mě, že lidé mají o moji práci zájem.

**🔗 Jak vaši práci vnímají?**

Že se sochy i další objekty opravují, je obecně vnímáno pozitivně. Jsou součástí krajiny, lidé jsou na ně zvyklí a uvědomují si, že chátrají, ale mají to tak trochu na pozadí. Když se potom okolo sochy něco děje, přitáhne to zpátky jejich pozornost. A když vidí, že provádíte konkrétní zásah, jsou zvědaví, jak to dopadne. Chápu, že pro ně někdy dočasná proměna objektu nemusí být srozumitelná. Když je na soše třeba zrovna aplikovaný odsolovací zábal, často se lidé vyděsí, že už to tak zůstane. Myslím, že by si restaurování zasloužilo víc vysvětlovat. Je to taková tichá profese. ➡





📍 **Nedávno jste se vrátila z Kácova, proč jste tam byla?**

Pracujeme tam jako Fakulta restaurování v barokní kapli na zámku. Dochovaly se v ní barokní štuky s původní polychromií. Je to úžasná, jedinečná věc. Naši studenti magistra i bakaláře tam provádějí restaurování. Bakaláři mají na starosti nástěnné malby a magistři 3D objekty, tedy polychromované štuky. Já jsem doprovázela naše magistry z oboru restaurování sochy.

📍 **Budete se tam ještě vracet, nebo už máte hotovo?**

Budeme tam jezdit do začátku prosince, pak se práce kvůli zimě přeruší a vrátíme se tam zase na jaře. Studenti teď mají práci v ateliéru.

📍 **Jak to mají vlastně restaurátoři v zimě? Je to pro vás období pracovního klidu?**

Často se většina prací přerušuje. Zima je obecně pro restaurátora složitější. Když už je zkušenější, práci a čas si umí zorganizovat a dokáže si na toto období sehnat vhodné projekty. Buď si sochy převezle do ateliéru, nebo najde takové objekty, na kterých se dá restaurovat i během zimy. To je možné například na zámcích, které naopak třeba uvítají, že se pracuje mimo hlavní návštěvnickou sezonu.

📍 **A co vy jako restaurátoři soch?**

Sochařské práce jsou poněkud specifické. Většinou se jedná o venkovní sochy, venkovní objekty, které se restaurují na místě, a tak většina prací probíhá během sezony, to znamená zhruba od března do listopadu. Restaurování je navíc často navázané na různé dotační programy, které většinou končí na podzim.

📍 **Můžete si i přesto převést některé objekty do ateliéru?**

Ano, například ty z muzeí nebo sochy, které se demontují, pokud je to třeba. V případě, že sochu budete rozebírat, bude se tvořit nový základ a potom znovu osazovat, si ji můžete převést a pracovat na ní



přes zimu v ateliéru. Záleží také na domluvě s vlastníkem. Když není potřeba sochu demontovat, restauroje se in situ, tedy na místě.

📍 **Čím si vás kámen vlastně získal?**

Původně jsem chtěla jít na restaurování knih na naši Fakultě restaurování. K práci se sochami mě ale přivedl můj strýc, který je sochař. Přišlo mu, že mi modelování jde, a tak mě poslal do Litomyšle na sochu. Já mu tehdy neodporovala a jsem ráda, že jsem tady. Hodně mi pomohl s přípravou na přijímací zkoušky.

📍 **Jak vaše příprava probíhala?**

Modelovala jsem kopie, například hotových odlitků, zátiší a potom portréty. To je také klasická příprava, která probíhá i u nás na fakultě v ateliéru výtvarné přípravy. Když se k nám hlásíte, musíte dodat své práce a prokázat, že máte určitou úroveň. Studenti z výtvarných škol mají portfolio již hotové, ostatní to mají složitější a musí si ho připravit sami.

📍 **Nyní na Fakultě restaurování působíte, a dokonce pokračujete v doktorském studiu...**

Když jsem skončila magisterské studium, navazující doktorské ještě nebylo otevřeno. Můj vedoucí Jakub Doubal mi navrhl, abych na fakultě zůstala jako asistentka a podílela se na vědeckých projektech. Mně se to prostředí moc líbilo a když jsem později dostala možnost přihlásit se na doktorát, tak jsem ji využila. Pokud v oboru chcete zůstat a účastnit se vědeckých projektů, je lepší si vzdělání rozšířit.

📍 **Čím se v rámci doktorského studia zabýváte?**

Věnuji se retuši polychromovaných soch umístěných v exteriéru. Povrchovými úpravami soch a jejich barevností se zabývám již od magisterského studia. V rámci doktorátu zkoumám, jak odolné jsou materiály používané pro barevné retuše ve venkovním prostředí. Jedná se o laboratorní experiment, zkoumané materiály nebudeme aplikovat na reálné objekty. Ale ve své praxi zkouším některé prostředky aplikovat i na restaurovaná díla.



### ❗ Čím práce na objektu začíná?

Ještě předtím, než je zakázka vysoutěžená, proběhne průzkum objektu a je stanoven záměr restaurování. Když pak zakázku jako restaurátor získáte, znovu začínáte tím průzkumem, ale už máte na čem stavět. Vycházíte z průzkumu zachovaného stavu a požadavků investora, případně upřesníte koncepci zásahu. Ta se odvíjí od stavu památky. Někdy se jedná pouze o rutinní zásahy, jindy je práce složitější.

### ❗ Co vám takový průzkum o památce řekne?

Může nám říci, jestli je v objektu nějaké poškození, které není na první pohled zřejmé. Pro kamenné památky je typické, že v nich mohou být obsaženy vodorozpustné soli, které objekt významně poškozují. Že tam jsou, můžeme odhadovat i podle vzhledu objektu. Vždy se totiž začíná vizuálním průzkumem.

### ❗ Co zachytíte už pouhým okem?

Že se na objektu například vyskytují výkvěty solí. Když existuje podezření na přítomnost solí, odeberete vzorky a pošlete je na analýzu do laboratoře. Podle toho, zda je, či není objekt opravdu zasolený, se rozhodujete o dalším postupu. Samotné odsolování je poměrně náročná operace. Jeho výsledky nemusí být navíc na první pohled moc vidět, ale objektu snížení množství solí může velmi pomoci. Pokud by k odsolení nedošlo, v budoucnu by mohlo docházet k dalším problémům. Odběr vzorků se dělá například i při průzkumu barevných vrstev. Obecně jde o chemicko-technologický průzkum. Posledním krokem pak je umělecko-historický průzkum.

### ❗ Ten vám pomůže zasadit památku do kontextu?

Ano, s pomocí archiválií a literatury. Je časté, že se s objekty v minulosti hýbalo. A občas se nám podaří

objevit nějaké neuvěřitelné pozadí nebo zajímavost.

S tímto průzkumem nám hodně pomáhá naše katedra humanitních věd. Jsou hodně znalí, takže nám spoustu věcí dokáží objasnit, případně poradí, kde se máme porozhlédnout. To je pro restaurování zásadní věc. My vždycky zdůrazňujeme, že je to interdisciplinární obor a konzultace s dalšími odborníky je opravdu důležitá.

### ❗ Vyžaduje každá památka přibližně stejný čas na péči?

Záleží na jejím stavu a také na tom, co je cílem zásahu. Taková standardní doba zásahu v případě obvykle velké sochy s podstavcem je třeba měsíc intenzivní dennodenní práce. Ve skutečnosti to však trvá déle, protože vznikají technologické pauzy, takže celkově se zásah provádí například tři měsíce.

### ❗ Stává se, že se něco nepodaří tak, jak jste očekávali?

To se stát může, protože každý objekt je jedinečný a nejde vše stoprocentně predikovat. Snažíme se tomu co nejvíc předejít právě tím, že provádíme hodně zkoušek. Předchází každému kroku u materiálů, které budeme používat. Tento postup nám na začátku výzkumu pomůže vydefinovat riziko nezdaru. Právě proto, že se jedná o cenné objekty, jsou dílčí zkoušky velmi důležité. Procesy je nutné racionalizovat.

### ❗ Vnímáte svou práci jako poslání?

Svým způsobem ano. Snažíme se dílům život prodloužit. Restaurování je velice specializovaná činnost, ale docela nákladná, protože je pracná. Má práce mě opravdu naplňuje, mám neopakovatelnou příležitost starat se o objekty, být s nimi v kontaktu. Navíc jako restaurátoři z Fakulty restaurování máme dobrou pověst. A na to můžeme být pyšní.

CV

## MgA. Zuzana Auská

(1993)

- Je absolventkou Fakulty restaurování, působí v ateliéru restaurování kamene.
- Momentálně studuje doktorský program na téže fakultě. Věnuje se retuši polychromovaných soch a průzkumu jejich barevnosti.
- Restaurovala řadu soch a dalších objektů, například sochu Ježíše Krista v Kutné Hoře (diplomová práce), kamenný kříž v Dolní Hedčích, kamennou Kalvárii v Heřmanicích, předměty ze sbírek muzea v Prešově – sochu císařovny Sissi, polychromovaného Krista, keramický džbán a další.
- Ve volném čase nejraději chodí do divadla nebo čte některou ze svých oblíbených knih.

# Smart Pardubice?

## Snad brzy

TEXT Zuzana Paulusová

**Vědecký tým docenta Libora Švadlenky z Dopravní fakulty Jana Pernera vypracoval unikátní a univerzální metodiku. Podle ní lze zásilky po městě rozvážet efektivně a ekologicky a ulevit tak dopravě. Město Pardubice je řešení nakloněno a nyní se rozhoduje, kdy projekt uvede do života.**

Denně obchodníkům přistanou v mailech stovky objednávek, které je potřeba co nejdříve doručit. Meziroční nárůst objemu e-commerce v České republice dlouhodobě převyšuje 15 %, což je pro Pardubice a další města alarmující trend. „S nárůstem objemu zásilek generovaných v prostředí e-commerce se česká města dostávají do situace, kdy jsou zásilky doručovány způsobem, který není ekologický, nepřispívá ke zvyšování bezpečnosti silničního provozu a který v mnoha českých městech nemá udržitelnou vizi,“ popisuje situaci děkan Dopravní fakulty Jana Pernera Libor Švadlenka, expert na poštovní služby a doručování e-commerce.

### Splnit různá očekávání

City logistika se v podstatě dotýká každého z nás, i když trochu z jiného úhlu. „Město například trvá na snížení emisí, dopravních zácp a zvýšení bezpečnosti. Logistické společnosti se naopak snaží minimalizovat přepravní náklady a rozvíjet svoje obchodní aktivity. Koncové zákazníci zase významně potěší nižší náklady na doručení, flexibilita a vysoká hustota výdejních míst. Obyvatelé měst pak ocení snižování hluku, zvyšování bezpečnosti a nezáhlcenost center měst,“ vysvětluje pohled jednotlivých subjektů Švadlenka. V potaz je třeba vzít i očekávání vlastníků obchodů v centrech měst, kteří se snaží

rozvíjet své obchodní aktivity. Ti spoléhají na vysokou flexibilitu logistických společností a minimalizaci nákladů na distribuci. Všechno tohle sehrálo v návrhu řešení univerzální metodiky svou roli. Výsledkem je dobře fungující, a především do praxe aplikovatelný kompromis.

Na projektu Technologické agentury ČR „Smart city logistika v kontextu e-commerce a plánů udržitelné městské mobility“ pracoval vědecký tým docenta Libora Švadlenky spolu s týmem z VŠE Praha. Vypracovali metodiku pro aplikaci jednotlivých prvků SMART CITY logistiky včetně řešení doručení zboží v rámci poslední míle.

### Vznikne speciální mikro depo

„Zásilky budou doručovány z regionálního distribučního centra do mikro depa v centru města, kde se přeloží na bezemisní nebo nízkoemisní vozidla a doručí ke koncovým zákazníkům na tzv. poslední míli,“ vysvětluje finální fázi doručovacího procesu z depa do konečného místa určení, nejčastěji do domu spotřebitele, docent Švadlenka. Vědecký tým ve spolupráci s městem vytipoval šest vhodných

lokalit, které splňovaly základní kritéria pro vybudování a otevření tohoto mikro depa, navíc ve lhůtě následujících 12 měsíců. „Chtěli jsme, aby byl očekávaný efekt co nejdříve realizovaný,“ dodal děkan Švadlenka, který se snaží řešit city logistiku efektivně a s citem.

Zvolit přitom vhodné místo pro vybudování tohoto depa nebylo jednoduché, využily se pro to například kamerové záznamy. S jejich pomocí vznikaly směrové mapy provozu kurýrních vozidel. „Druhým a podstatně cennějším zdrojem byla reálná data několika význam-





Mikro depo v Praze na Florenci. Zdroj: TSK hl. m. Prahy, a.s.

ných logistických společností. Jejich informace o počtu, rozměrech a hmotnostech zásilek doručených v dané dny do konkrétních ulic pomohly nasimulovat tzv. heat mapy, tedy zatížení konkrétních ulic vykládkou či nakládkou e-commerce zásilek. Získali jsme velmi unikátní pohled na realitu, kterou tento tržní segment ve městech způsobuje,“ popisuje Libor Švadlenka práci s významnými daty. Naši experti navíc dokázali nasimulovat ekologickou zátěž pro konkrétní městskou oblast a současně určit, kolik škodlivých látek doručování e-commerce zásilek denně produkuje.

Podobné systémy už fungují v evropských městech jako Barcelona, Turín, belgický Mechelen a dalších asi třiceti městech. Ta jsou typově podobná českým městům a Pardubice mají velkou šanci zařadit se mezi ně. Vedení města má finální návrh na stole a záleží jen na něm, kdy se začne realizovat.

### A co vědecký tým řeší dál?

Pardubický tým nyní stojí před novou výzvou. „Zajímá nás další alternativní způsob doručování zboží

na poslední míli, tzv. crowdshipping. Zásilky se v tomto případě doručují konečným zákazníkům prostřednictvím neprofesionálních kurýrů, a to během jejich cest do práce, do škol apod.,“ doplňuje člen vědeckého týmu dopravní fakulty Libor Bauer s tím, že ve světě se zásilky takto již doručují. Podle pardubických odborníků totiž existují signály, že by takové doručování mohlo docela dobře fungovat i u nás. Tým se zaměří na doručování zásilek veřejnou

**Výzkum distribuce zásilek systémem veřejné dopravy řeší tým z Dopravní fakulty Jana Pernera v rámci evropského projektu MSCA4Ukraine „Using public transport system for sustainable urban freight delivery“, zabývat se jím bude až do května 2025.**

dopravou a chce připravit pilotní projekt. Zatím sbírá data z výzkumu, do kterého se můžete zapojit i vy. Stačí vyplnit dotazník, který zjišťuje postoje obyvatel k tomuto neobvyklému způsobu doručování.



Vyplňte dotazník  
a zapojte se do výzkumu!

# Souhra těl a duší

TEXT Adéla Korečková, Lada Součková • FOTO Michal Král

**Jeho revírem je taneční parket. A také skripta. Úspěšný český tanečník Adam Procházka reprezentuje Českou republiku po celém světě a nyní se pokouší roztančit také Fakultu ekonomicko-správní.**

**❶ Na závodech v Hanoji jste s partnerkou nedávno obsadili první místo a čtvrté místo ve dvou kategoriích. Co pro vás tento úspěch znamená?**

To, že jsme se konečně vrátili zpátky do naší taneční přípravy, která poslední dobou trochu pokulhávala, jelikož jsme oba nastoupili na vysokou školu. A musím říct, že se nám hned zadařilo.

**❷ Byly to nervy?**

Nervy to jsou na každé soutěži. Zatímco moje taneční partnerka Veronika má trému před závody, já jsem klidný. Začínám se stresovat, až když vstupuju na parket, ale trvá to jen chvíli. Jakmile se pustí hudba, tréma odpadá.

**❸ Poté následovalo mistrovství Evropy. Byla to první zkušenost s mistrovstvím?**

Na mistrovství Evropy se nám bohužel nepodařilo postoupit do čtvrtfinále, ale myslím si, že naše reprezentace České republiky byla velice kvalitní. V minulosti jsme už tančili na mistrovství světa, které se konalo v polském Elblągu.

**❹ Kdy je taneční sezona?**

Celý rok. Dá se stihnout klidně i stovka soutěží, ale na vyšší úrovni, kterou s partnerkou tancujeme, je to okolo třiceti soutěží. Každý taneční pár si musí sezonu rozvrhnout tak, aby ji náležitě využil a získal nějaké pořádné tituly a ocenění.

**❺ Jak náročná je příprava na soutěž?**

To se vždy trochu liší, jelikož záleží na tom, kolik je do soutěže přihlášených párů. Podle toho trénujeme na různý počet kol. Když na tanečním parketě bude 30 párů, bude soutěž tříkolová. My ale musíme mít natrénovaná alespoň dvě kola navrch, tudíž trénujeme na pět až šest kol, abychom v pohodě zajeli.

**❻ Je těžší najít taneční partnerku nebo partnera?**

Samozřejmě je větší nouze o taneční partnery. Tanec se často stane zálibou mnoha mladých žen, kdežto kluci se do tance moc nehrnou a řekl bych, že jsou

takoví tvrdohlaví. Já sám jsem hrál nejdřív hokej. Až později jsem změnil svoje ambice a začal jsem tancovat. A neměnil bych.

**❿ Jaký je zájem o tancování mezi mladými lidmi?**

Myslím, že popularita nyní roste, a to třeba díky StarDance nebo sociálním médiím, kde naši přední tanečníci, třeba mistři světa nebo Evropy, točí a zveřejňují svoje taneční videa, což se mezi mládeží rychle šíří. Děti to mají na očích a učí je to pohybovat se na hudbu, což je pro tanec esenciální. Sledováním trendy videí od mistrů, kteří v nich tancují dané styly, se diváci dostanou do kontextu, díky čemuž pak mají k tanci blíž. Popularita tance vzrostla, ale samozřejmě není stále tak populární jako třeba hokej nebo fotbal.

**⓫ Máte v letošní řadě StarDance svého favorita?**

Můj oblíbenec Richard Krajčo už vypadl. Mezi tanečníky byl můj favorit Daniel Kecskeméti, který tvořil pár se zpěvačkou Terezou Maškovou. Tato dvojice ale v dalším kole bohužel také soutěž opustila.

**⓬ Umíte si představit, že byste byl v roli tanečníka ve StarDance?**

Představit si to umím, ale nyní mám jiné priority, takže se o takovou spolupráci nijak aktivně nesnažím.

**⓭ A porotce?**

Jelikož jsem nedávno složil porotcovské zkoušky třetí třídy, tak si myslím, že by to problém nebyl. Ale porotci ve StarDance to mají velice těžké, jelikož ta vystoupení jsou velmi odlišná a je třeba brát v potaz, kdo na parketu zrovna je.

**⓮ Jaké tance jsou vám bližší?**

Určitě klasické. Tanec je pro mě souhra dvou těl a dvou duší. Myslím, že při standardních tancích je tato souhra víc znát, zkrátka jsou více založené na párovém souznění. Každý musí respektovat toho druhého, a když se to nestane, je to vidět. Zatímco v latinském tanci mají tanečníci různé pózy a variace, kdy jsou daleko od sebe, a mohou si jet to svoje.



❶ **A váš nejoblíbenější tanec?**

Argentinské tango.

❷ **Kolik času týdně se věnujete tréninku?**

S Veronikou trénujeme každý den v týdnu kromě úterý, kdy mám vlastní kondiční přípravu. Ve všední dny strávíme na tréninku tři hodiny a o víkendu, díky tomu, že máme zázemí v taneční škole, i víc.

❸ **To je hodně společného času. Nemíváte občasnou ponorku?**

Musím zaklepat, ale naštěstí ne. Máme toho sice hodně společného a trávíme spolu spoustu času, ale každý máme svůj vlastní život. A třeba kondiční přípravy máme oddělené, zatímco já jsem v Pardubicích, Veronika trénuje v Praze. Tím si vždy vyčistíme hlavu a jsme připraveni odmakat další tréninky opět společně.

❹ **Jak dlouho spolu tancujete?**

Už přes dva roky. Seznámili jsme se v Praze přes trenéra. Synchronizovat se nám trvalo necelý týden a půl, což neznamená, že ta synchronizace byla kvalitní. My jsme ale neměli více času, jelikož jsme chtěli vyrazit na mistrovství republiky, které se konalo za pár týdnů. Museli jsme tedy jako taneční pár rychle vyjet na nějakou soutěž, abychom zjistili, co v nás vlastně je. A zjistili jsme, že to docela klapě.

❺ **Máte v tanečním světě nějakou metu?**

Teď se připravujeme na mistrovství světa v Lotyšsku, kde bychom se chtěli probojovat do čtvrtfinále, což se nám na mistrovství Evropy nepovedlo.

❶ **Díky tancování hodně cestujete...**

Za tancem jsme s Veronikou procestovali skoro celou Evropu. Moje srdcovka je ale asi Vietnam, jelikož to je zatím nejdál, kam jsme se společně podívali. Navíc jsme tam letos strávili celý týden, přestože soutěž nám zabrala jen dva dny, takže jsme měli čas poznat místní kulturu, ochutnat jídlo. Většinou ale máme daleko méně času a na daná místa jedeme jen na otočku.

❷ **Máte z cestování nějakou zajímavou historku?**

Třeba právě do Vietnamu jsme letos málem neodletěli. Vietnamská ambasáda totiž udělala chybu ve vízu a přepsala se v datu expirace našeho pasu, takže nás letecká společnost nechtěla pustit do letadla. Museli jsme jim podepsat, že kdyby se něco stalo, nebudeme po nich nic vymáhat a nebudeme s nimi řešit žádné spory.

❸ **Studujete na Fakultě ekonomicko-správní program Hospodářská politika a veřejná správa. Jak si hledáte čas pro studium?**

Skloubit jakýkoli vrcholový sport se studiem vysoké školy je samozřejmě těžké, ale snažím se. Jak se mi to daří, prozradí zkouškové období.

❹ **Máte plán, čemu byste se chtěl mimo tanec věnovat po škole?**

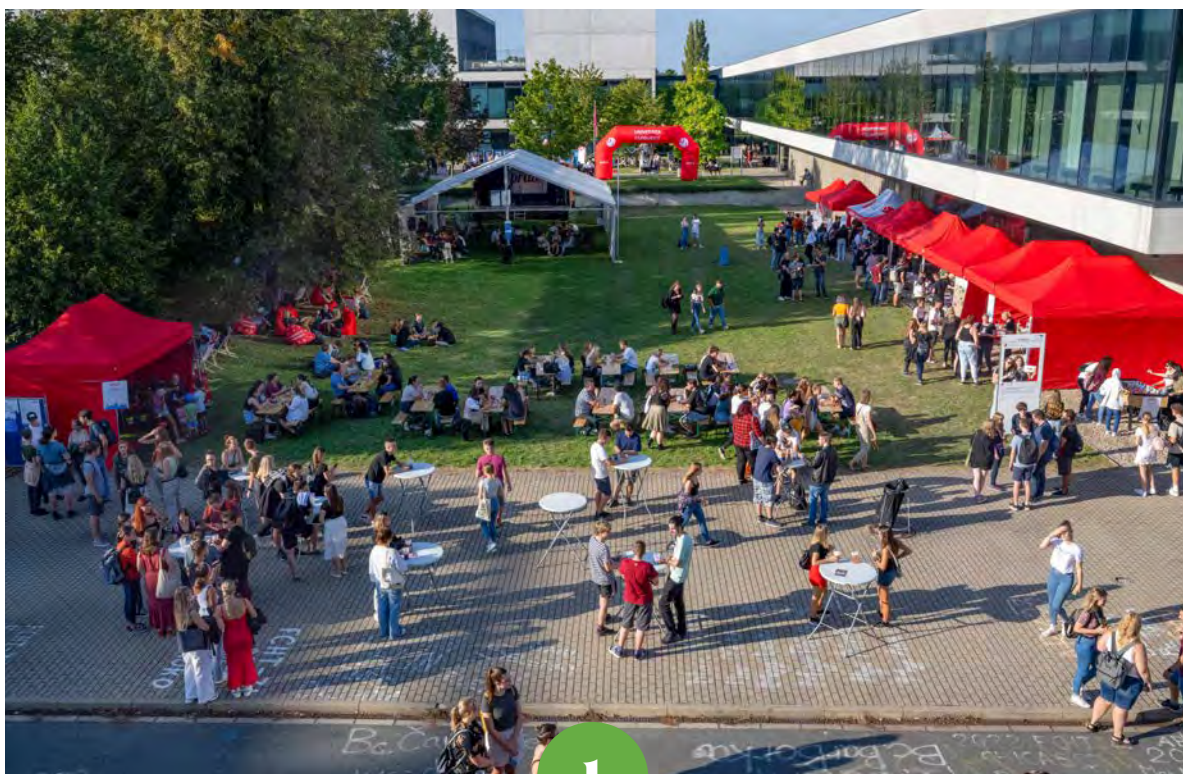
Já se právě mimo tanec nechci vychýlit. Chtěl bych řídit taneční školu, kde je potřeba mít zkušenost s řízením firmy a financemi.



# Na Přílivové vlně

TEXT Zuzana Paulusová • FOTO Adrián Zeiner

Druhý den nového semestru, počasí na jedničku a zatravněný plac mezi Fakultou chemicko-technologickou a Univerzitní knihovnou plný stanů, stolečků, dek, odpočinkových míst i workshopů. To nemohlo znamenat nic jiného než pořádnou porci zábavy a užitečných informací. Letos nově, ale hlavně zajímavě a zábavně. Start semestru splnil, co sliboval.



**FOTO 1:** Kampus ožil pátým ročníkem akce Příliv. V srdci UPCE vyrostl malý festival. Cestu sem na začátku akademického roku našla asi tisícovka studentů a rozhodně nelitovali. Nejrůznější aktivity si pro ně připravili studentské spolky, kluby i zaměstnanci univerzity. Nechyběla hudba, dobré jídlo ani pití.



2



**FOTO 2:** Potkat se, popovídat si, setřást případné obavy z neznámého prostředí, a především se na začátku akademického roku rozkoukat a uvolnit. Noví studenti dostali příležitost navzájem se seznámit a poptat se těch zkušenějších. Otestovat mohli i svou angličtinu a další světové jazyky.



3



4



5

**FOTO 3:** Mezi studenty nechyběl ani rektor Univerzity Pardubice Libor Čapek. Hned na začátku akce všechny přivítal, a nakonec s nimi strávil část odpoledne. Studenti se nezdráhali a velmi vřele přijímali rektorovo pozvání na šálek kávy. U toho stihli diskutovat o různých aktuálních tématech, která se netýkala pouze univerzitního prostředí.

**FOTO 4:** Proplouvat studiem ve společnosti kamarádů a party přátel je sice hodně fajn, ale ještě lepší je mít na blízku nějakou tu spřízněnou duši. A o to se postaral Speed Dating aneb Najdi svoji „Soulmate“. Tak snad všichni našli, co hledali.

**FOTO 5:** Nabitý program sliboval i sportovní vyžití. Studenti se tak třeba naučili pár prvků z brazilského bojového umění Capoeiry, dali si lekci jógy, zahráli si fotbal, stříleli na branku. Pro ty kreativnější tu byly dílny a workshopy. Z nich odcházeli s vlastnoručně vyrobenými hudebními nástroji z pet láhví, se zápisníky z recyklovaného materiálu nebo s poskládanými origami. Studenti si také osvěžili, jak v případě potřeby poskytnout první pomoc.



**FOTO 6:** Poradenská pracoviště UPCE přichystala celou řadu aktivit. Studenti v nich víc poznávali sami sebe, zlepšovali své komunikační dovednosti nebo se učili pracovat s důvěrou. Na speciální plakát pak ostatním psali tipy na dobrou knihu nebo film. Nechyběla ani fakultní challenge a mnoho dalšího.

**FOTO 7:** „Ten loket výš. Tohle je můj taneční prostor a tohle zase tvůj. Já nevstupuju do tvého a ty do mého...”

Jako Jennifer Grey a Patrick Swayze se na chvíli mohli cítit studentky a studenti, kteří se zapojili do tanečního workshopu. Dlážděný prostor před Fakultou chemicko-technologickou se proměnil v taneční parket a vyučovala se třeba salsa...

**FOTO 8:** Jak moc studenti znají svou alma mater, jednotlivé fakulty, termíny spojené se studiem, historii a současnost Pardubic nebo hudební skladby a jejich interprety? Navečer došlo na testování znalostí a vědomostí. Hned několik týmů změnilo síly a utkalo se ve speciálním Univerzitním kvízu.

**FOTO 9:** Když se kampus zahálil do tmy, přišla na řadu romantika, někdo pozoroval hvězdy s Hvězdárnou barona Artura Krause, jiní sledovali dechberoucí ohňovou show nebo nechali svá těla rozvlnit v rytmu, který udával DJ Ondřej Čáň. Ti, kterým nestačil zábavou nabitý den v kampusu, se mohli přesunout na afterparty Welcome to UPCE do Paláce Pardubice. Tam se tančilo až do rána.

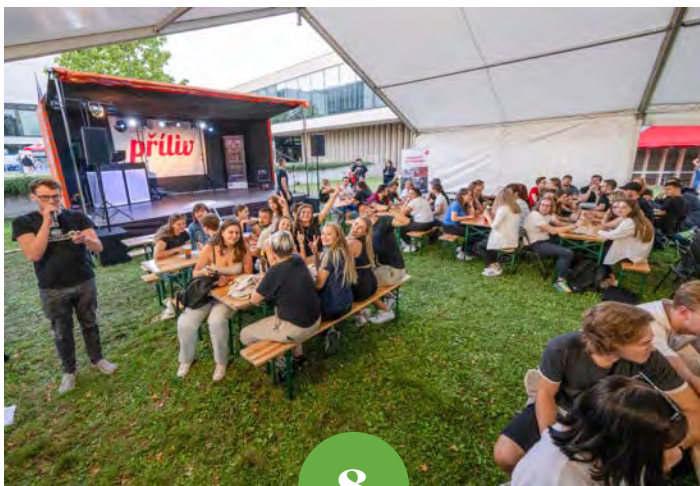
6



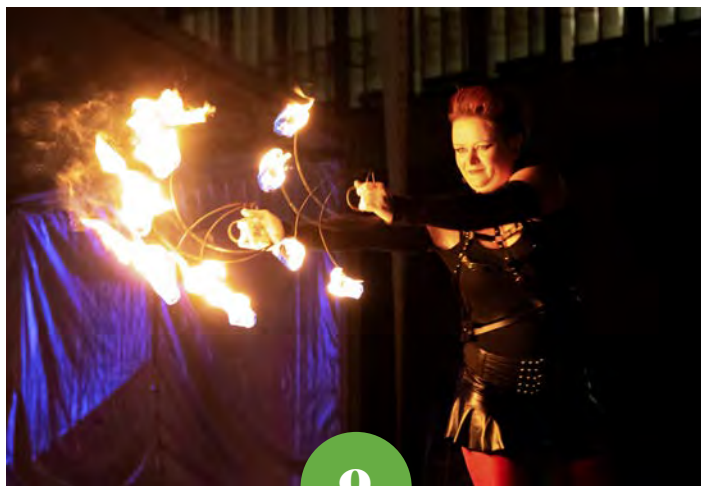
7



8



9



# Vhledáčku má výbušiny

TEXT Zuzana Paulusová • FOTO Petr Špaček, Ludvík Pinc

**Zajímají ho zejména nelegálně vyráběné a zneužívané látky. Hatí tak práci nelegálním výrobcům. Zkoumá totiž, jak a podle čeho dokážou tyto látky vyhledat psi, a významně se tím podílí na jejich výcviku. Chemik Robert Matyáš pracuje s výbušinami už řadu let.**

## 🔴 Jak jste se dostal k práci se psy cvičenými na vyhledávání výbušin?

Před několika lety jsme se v projektu pro ministerstvo vnitra zabývali detekcí a analýzou výbušin pomocí psů. Cílem bylo vyvinout manipulačně bezpečnou sadu určenou k jejich výcviku.

## 🔴 Podařilo se to?

Ano, tehdy jsme takovou sadu vyvinuli, ujala se a ozbrojené složky ji k výcviku používají dodnes. Slouží pro vtištění pachu neboli pachové signatury nelegálně vyráběných výbušin.

## 🔴 Jak taková výcviková sada vypadá?

V principu se skládá ze samotné výbušiny, která je zapracovaná v tzv. inertním nosiči. Ten výbušinu „ředí“, čímž snižuje citlivost zapracovaných látek. Zároveň nesmí negativně ovlivňovat pachovou signaturu výbušiny. Musí způsobit, aby se nad výcvikovým materiálem vytvořil dostatečně intenzivní oblak par, který potom psi detekují. Během používání sady jsme

ale narazili na další aspekty, které rozhodně stály za řešení.

## 🔴 Na jaké?

Jedna z těchto výbušin není chemicky stabilní a v průběhu času se pozvolna rozkládá na celou řadu produktů. Těch je asi 10 až 20, relativně snadno se odpařují a zároveň mají výraznou pachovou signaturu, jsou tedy hodně cítit.

## 🔴 Čím to je?

Tím, jak se výbušina rozkládá a produkty rozkladu odpařují, mění se v čase i pach celé výbušiny. Některé produkty rozkladu se odpařují rychleji, některé naopak pomaleji a trochu se tam zakoncentrovávají a dále pracují. Mezi látkami dochází k možným reakcím, takže jsme přišli na to, že pachová signatura se v průběhu stárnutí výbušiny značně liší. Zkoumáme, jakým způsobem se celkový pach mění a jak to ovlivňuje úspěšnost detekce této výbušiny pomocí psů.

## Víte, že...?

Ve slově **výbušina** nevypadlo písmeno N. Je to technické pojmenování látky schopné výbuchu. Někteří odborníci, jako je vědec Robert Matyáš, dávají tomuto termínu přednost před běžně používaným slovem výbušina.





#### 🔴 Pracujete i přímo se psy?

Ne, nikdo z našeho týmu není kynolog. Spolupracujeme s Velitelstvím ochranné služby Vojenské policie, kterou tento problém zajímá, protože pach této výbušiny vtiskávají svým psům. Připravili jsme pro ně několik vzorků s různým stupněm přirozeného stárnutí výbušiny a zkoušeli jsme, nakolik spolehlivě tyto psi uvedené vzorky identifikují.

#### 🔴 O jakou výbušinu konkrétně jde?

Označuje se zkratkou HMTD. Je to bílá, jemně krystalická látka ze skupiny traskavin. V první polovině 20. století o ní Němci uvažovali jako o náplni do rozbušek, měla to být náhrada za tehdy používanou traskavou rtuť.

#### 🔴 Vyrábí se nelegálně?

Ano, vzhledem ke své snadné přípravě a dostupnosti surovin dnes patří k nejčastěji nelegálně vyráběným výbušinám. My se soustředili na to, jaké látky při jejím rozkladu vznikají a jak svým pachem mění celkovou pachovou signaturu HMTD.

#### 🔴 Na co jste přišli?

Že je pro nás z hlediska pachu důležité stáří látky. Podle chemického složení můžeme rozkladné látky rozdělit do tří skupin, z nichž každá má svůj typický zápach. Největší skupinou jsou látky (jednoduché aminy a amidy), které připomínají pach rozkládající se ryby. Tento zápach je nejcharakterističtější pro starší vzorky HMTD. Dalšími látkami jsou kyselina ➡

**„Kynologové své psy dokonale znají a snadno poznají,  
zda pach dané látky psa zaujme či nikoliv.  
Jasně označení pak pes cvičený na vyhledávání  
výbušin dává najevo zalehnutím, nikoliv zaštekáním,  
jak široká veřejnost předpokládá.“**

mravenčí nebo kyselina octová se svými typickými ostrými zápachy. Třetí skupinu tvoří zejména formaldehyd s typickým štiplavým zápachem. Všechny tyto látky jsou ve vzorcích HMTD přítomné v poměrně velké koncentraci.

**❶ Jak se tyto informace dají využít při práci se psy?**  
Chtěli bychom zlepšit úspěšnost psů v detekci nejenom čerstvých, ale i starších vzorků. Nyní proto zjišťujeme, jaké látky z těchto popsaných psi nejčastěji detekují.

**❷ Jak jste to provedli?**

Vzali jsme vzorek HMTD starý dva měsíce a vtiskli jej do pachové paměti psů. Psům jsme pak dali očichat pachy jednotlivých látek, které při rozkladu vznikají. Pes tedy číchal k jednotlivým aminům, amidům, kyselinám atd. Následně jsme testovali, jestli pes některou z těchto dílčích látek identifikuje anebo jestli tu pachovou signaturu HMTD bere jako směsný pach a vyhodnocuje ho celkově. Výsledek nás docela překvapil. Pes totiž ve vzorcích detekuje především kyselinu mravenčí a částečně formaldehyd, člověk zase ve vzorcích HMTD cítí aminy.

**❸ Proč vás to překvapilo?**

Neočekávali jsme, že jsou pro psa z hlediska čichu zajímavé úplně jiné látky než pro člověka. Když si čichnu k některému z aminů, jeho zápach je pro mě

velmi identický. Ale pro psa ne, pes tyto látky vůbec nebere, naopak značí kyselinu mravenčí a formaldehyd, které zase já jako člověk svým čichem ve vzorku rozhodně nevnímám.

**❹ Co s těmi výsledky budete dělat dál?**

Chtěli bychom, aby se pes naučil pach různě starých vzorků HMTD generalizovat, aby se naučil pach vnímat jako celek. Jednoduše řečeno je to jako s gulášem. Každý vaří guláš jinak a používá různé koření a každý guláš je tedy jedinečný svou vůní. Když ale člověk vejde do kuchyně, kde se guláš vaří, pozná, že se zde vaří guláš, a na specifika pachu se moc nesoustředí. A totéž s pachy umí psi.

**❺ Jak dá pes psovodům najevo, co zrovna cítí?**

Kynologové své psy dokonale znají a snadno poznají, zda pach dané látky psa zaujme či nikoliv. Jasně označení pes cvičený na vyhledávání výbušin dává najevo zalehnutím, nikoliv zaštekáním, jak široká veřejnost předpokládá.

**❻ Zabýváte se i dalšími nelegálně vyráběnými výbušinami?**

Ano, s dalšími psovody řešíme i relativně nově nelegálně vyráběné výbušiny. Evropská unie se snaží omezit výrobu nelegálních výbušin omezováním dostupnosti jejich prekurzorů, tedy surovin. Řada nelegálních výrobců pak hledá jiné, méně běžné





CV

**doc. Ing. Robert Matyáš, Ph.D.**

(1975)

- Působí na Ústavu energetických materiálů Fakulty chemicko-technologické Univerzity Pardubice.
- Věnuje se studiu improvizovaných (neboli podomácky nelegálně vyráběných) výbušnin, studiu třaskavin a dalším oblastem výbušnin.
- Spolupracuje s kriminalisty, pyrotechnickou službou Policie ČR, psodvody, specialisty na oblast improvizovaných výbušnin v rámci struktur NATO.
- Publikuje v zahraničních odborných časopisech a pomáhá tak v boji proti zneužívání improvizovaných výbušnin.

výbušiny. Je to v podstatě taková hra kočky s myší. Vy zakážete nějaké prekursory, některé výrobce to odradí, někteří se s tím popasují a prekursory nějak seženou nebo si je třeba sami připraví. Ale ti, kterým se to nedaří, hledají jiné výbušiny s dostupnými prekursory a ideálně i se snadným způsobem výroby.

#### ❗ Takže se výroba nelegálně vyráběných výbušnin neustále mění?

Ano, omezování dostupnosti řady prekursorů způsobilo, že dneska jsou populární výbušiny, které dříve lidé podomácky vůbec nevyráběli. Lze u nich proto očekávat, že je někdo dříve nebo později zneužije k páčání trestné činnosti. V zájmu ozbrojených složek je proto zjistit, zda jsou psi schopni naučit se pachovou signaturu i těchto nových látek.

#### ❗ Jak zjistíte, které výbušiny máte zkoumat a připravovat pro psy?

Stěžejní je pro nás analýza toho, co se píše na internetu. Především tam se totiž šíří informace o výrobě výbušnin a dají se tam poměrně snadno vyhledat nové trendy v jejich nelegální výrobě.

#### ❗ Zkoušíte je v laboratoři připravit?

Ano, to je vlastně druhá fáze výzkumu. Nejprve se pokusíme dohledat z odborné literatury dostupné informace. V řadě případů těchto informací v literatuře moc není, většinou se totiž jedná o výbušiny, které nikdy nenašly průmyslové využití. A pak pro nás následuje hodně zajímavá část, kdy látky připravíme a zkoumáme nejen základní vlastnosti, ale i jejich stabilitu, a především jejich výbušinářské parametry – citlivost ke vnějším podnětům a výkonnostní parametry. Z bezpečnostního hlediska je důležité, abychom věděli, co si k dané látce můžeme dovolit. A je-li to látka zajímavá pro detekci psů, oslovíme psodvody a ti se jim v případě zájmu začnou věnovat.

#### ❗ Jaká je vaše úloha?

Já jako chemik psodvody pomůžu s tím, že popíšu chemickou část. Ta výcviková je na nich. Poskytneme jim vzorek a prvotní informace a oni se pustí do své práce. A když se doberou výsledků, sejdeme se, podíváme se, jak to psi berou, s jakými obtížemi se potýkají a potom volíme další postup.

#### ❗ Takže je potřeba testovat psy i na nelegálně vyráběné výbušiny?

To rozhodně, protože v současnosti je hlavním zdrojem výbušnin k páčání trestné činnosti i k terorismu improvizovaná výroba. A služební psi k vyhledávání výbušnin by pach těchto látek měli dobře znát.

#### ❗ Jak jste se k výbušinám dostal?

Na střední škole, asi jako velká část výbušinářů. Problematiku improvizovaných výbušnin u nás na katedře otevřel v 90. letech můj předchůdce Marcel Hanus, který v této oblasti navázal spolupráci i s Ministerstvem vnitra ČR. Mě osobně tato problematika hodně zajímala a po Marcelově odchodu jsem se tomu začal věnovat. Odrazovým můstkem byl zmíněný projekt ministerstva vnitra, kde jsem se svými kolegy navázal spolupráci s kynology. Navíc charakterizace nelegálních výbušnin byla velmi zajímavá také publikačně, spousta informací v literatuře chyběla. A tak jsem se tomu začal věnovat profesně víc a víc.

#### ❗ Už se vám v práci někdy něco nepovedlo, nedej bože přihodilo?

Každou chvíli se mi něco nepovede a něco přihodí, Vám ne (smích)? Ale asi myslíte spíš něco neblahého, když pracuji s výbušinami. Zaplaťpánbůh zatím ne a doufám, že přitom i zůstane.

#### ❗ Co na vaše zaměření říkájí doma?

Maminka se mi kdysi snažila nabídnout jiné zajímavé oblasti chemie. Bezúspěšně. A moje rodina nyní? Snad jsou rádi, že mě práce baví.

# Euforie nad zlato

TEXT Zuzana Paulusová • FOTO Archiv Matěje Burdy, Adrián Zeiner

Student Matěj Burda začal hrát basketbal ještě dřív, než uměl mluvit. A vyplatilo se. Své první zlato si dovezl z Letních světových univerzitních her. „Měli jsme super kolektiv, a právě tohle nám turnaj vyhrálo,“ říká, když na zlatý úspěch vzpomíná. Cennější je to o to víc, že se Česku povedlo soutěž vyhrát po dlouhých 30 letech.





### ❶ Jak jste se na letní univerziádu dostal?

Původně měla být univerziáda v Chengdu už v roce 2021, ale kvůli covidu se neustále posouvala. Díky tomu a také od svých spoluhráčů jsme zjistili, že taková soutěž vůbec existuje. Zaujalo mě to a říkal jsem si, že bych se tam chtěl dostat. A pak mi volal hlavní trenér reprezentačního týmu Luboš Bartoň. A já ani chvíli neváhal, hned jsem řekl, že jedu. Lákal mě to ještě víc, když jsem zjistil, že pojede hodně kluků, se kterými jsem prošel mládežnickou reprezentací. Sestavili jsme super kolektiv, a právě tohle nám přineslo medaili. Musím říct, že jsem si to užil a díky tomu jsem se vlastně také podíval do Číny, kde jsem v životě nebyl.

### ❷ Jak vypadala vaše cesta turnajem?

Měli jsme těžší skupinu. Doufali jsme, že porazíme Japonsko, ale absolutně jsme netušili, v jaké sestavě přijede americký a polský tým. Poláky se nám naštěstí povedlo porazit. I když jsme nakonec prohráli s Amerikou, dokázali jsme si, že můžeme hrát s kýmkoliv, protože Amerika byla favoritem univerziády.

Dopředu jsme se vůbec nebavili o tom, jak bychom mohli dopadnout. Chtěli jsme si to hlavně užít. Chtěli jsme vyhrát co nejvíce zápasů.

### ❸ Co se dělo, když jste postoupili ze skupiny?

Ve čtvrtfinále jsme chytli Finsko, s nímž jsme hráli úplně první přípravný zápas, když jsme do Číny přiletěli. Finy jsme porazili, a tak jsme si říkali, že bychom mohli do semifinále nakouknout. To se nakonec povedlo, a to i přesto, že jsme podali asi nejhorší, i když hodně bojovný výkon – vyhráli jsme totiž jen o dva body. Poté, co jsme se dostali do semifinále, jsme si najednou uvědomili, že můžeme hrát o medaile a že by to mohl být hodně velký úspěch. A ve finále proti Brazílii jsme to dotáhli do konce.

### ❹ Jak jste viděli sami sebe v konkurenci ostatních týmů?

Byli jsme spíše outsideri, zdaleka jsme neměli nejlepší individuality, ale měli jsme nejlepší tým. Ostatní nás tak nevnímali. Je to ale o jednom zápase a tam už se nehraje na to, kdo je favorit a kdo ne. Je to i o štěstí,

o bojovnosti a také o tom, jak zápas vypadá. My jsme toho štěstí měli trošku víc. A dali jsme do toho hlavně srdce.

### ❺ Pomohla vám i podpora fanoušků?

Ano. Celý turnaj se hrál ve třech halách, pro čtyři, osm a osmnáct tisíc fanoušků. Náš tým byl oblíbený, takže nám hodně fandili. Vzpomínám si na první zápas proti Americe, který se hrál v té největší hale. Lidé nám fandili coby outsiderům a slavili každý náš koš.

### ❻ Co se ve vás odehrávalo v ten moment, když jste celý turnaj vyhráli?

Jakmile se ozval závěrečný klakson, mám následující asi dvě minuty v mlze. Na finálovém zápase bylo asi 12 až 15 tisíc lidí a skoro celá česká výprava, která čítala 120 lidí. Začali jsme slavit, skákat po sobě a já jediný jsem odběhl před tu českou výpravu a začal jsem před nimi řvát. Co se dělo pak, moc nevím. Větší euforii jsem v životě zatím nezažil.

❶ Je to obrovský úspěch, protože Česko získalo zlatou medaili na univerziádě po

### 30 letech.

Ano, v kolektivních sportech se takový úspěch samostatné České republice ještě nepovedl. Trošku mě proto mrzelo, že se o tom u nás moc nemluvílo. Natož aby se odvysílal finálový zápas, ale kvůli vysílacím právům to nejspíš nešlo, což chápu. Ale je to škoda.

### ❷ Jak se zlatá medaile nosí?

Dobře, ale je docela těžká. Když se na ni kouknu, připomene mi náš úspěch, to, co jsme dokázali, že to byl jeden z nejlepších zážitků, co jsem kdy měl. Po návratu domů nám federace připravila přímo na letišti překvapení, přivítala nás a dostali jsme hodinky. Oboje mám na policičce vedle sebe a každý den se na to dívám.

### ❸ Stihli jste poznat čínskou kulturu, vidět památky?

I když jsme v Chengdu byli 25 dnů, památky jsme bohužel žádné nestihli. Je to obrovské město s více jak 20 miliony obyvatel. Bydleli jsme v univerzitním kampusu a všude jsme museli dojíždět, i cesta na tréninky



**„V Pardubicích hraji třetí sezonu, udělal jsem si už nějaké jméno a myslím si, že jsem profesionální kariéru nezačal špatně. Do životopisu je zlato z univerziády v Chengdu určitě skvělé.“**

### Světové univerzitní hry

označované dříve jako Světová Univerziáda, jsou pravidelnou mezinárodní vysokoškolskou sportovní událostí. Konají se každé dva roky a mají zimní a letní část. Jejich organizátorem je Mezinárodní federace univerzitního sportu (FISU).

a zápasy nám zabrala dost času. Trénink jsme měli například od 11 hodin, ale už v 9 jsme vyjžděli, abychom se tam dostali včas. Večer jsme měli třeba zápas nebo jsme šli fandit jiným sportům, a když to vyšlo, chodili jsme podpořit další členy české výpravy.

📍 **Oslavili jste ještě v Číně to své zlato?**

Poslední den před odjezdem jsme vyrazili do města a ochutnali alespoň místní kuchyni naživo a zažili takový ten opravdový čínský street life. Kdybychom se v turnaji nedostali tak daleko, určitě bychom si město samotné víc užili, mě to ale ani nemrzí.

📍 **Pomohl vám tento úspěch ve vaší kariéře?**

Do životopisu se to samozřejmě skvěle hodí. V basketbalové lize jsem díky tomu cennější. Pomohlo to i mému sebevědomí, po návratu do Pardubic jsem se cítil opravdu dobře. Navíc jsem získal další zkušenosti a dovednosti.

📍 **Koukám, že jste se zranil. Je to suvenýr ze zápasu?**

Ano, tentokrát to odnesla ruka, spirálová zlomenina zápěstí kůstky. Naštěstí se to obešlo bez operace, ruku nemám ani v sádře a je to tak na pět týdnů. Basketbal je obecně hodně kontaktní sport. A právě prsty, kolena, kotníky trpí nejvíc.

📍 **Máte teď kvůli svému zranění pauzu?**

Ne, na tréninky mám povinnost chodit stále. Vzhledem k tomu, že mám zraněnou jen ruku, tak můžu trénovat, běhat, posilovat nohy, můžu zapracovat na jiných aspektech, jako jsou výskoky do výšky, trénink přihrávek jednou rukou a tak dále. Tréninky zvládám v pohodě, ale do života je to zranění ruky strašné (smích).

📍 **Kolikrát v týdnu trénujete?**

V týdnu máme osm až deset tréninků a dva zápasy. Je to moje práce, která mě živí. Lidé, kteří chodí do práce, v ní také stráví každý den určitý počet hodin, takže se to vyrovná. Akorát je těžší do toho zapojit školu.

📍 **Vychází vám Fakulta chemicko-technologická vstříc?**

Naštěstí ano, a to i přesto, že nemůžu požádat o individuální studijní plán kvůli laboratorím, kde je důležitá docházka. Právě kvůli nim mám na tréninku výjimku, že můžu přijít i pozdě. Ale na přednášky, semináře a cvičení se mi bohužel nedaří docházet často. Máme dvoufázové tréninky a vychází to tak, že ten dopolední se mi kryje se semináři a ten odpolední zase s přednáškami.

📍 **Takže jste odkázaný na samostudium...**

Ano, je to poměrně náročné. Paradoxně jsem spíše



### Ocenění pro Matěje Burdu

Za své sportovní úspěchy v basketbalu – za vítězství v české Univerzitní basketbalové lize a za zlato z Letních sportovních univerzitních her v Chengdu – mu rektor Univerzity Pardubice předal Studentskou cenu za šíření dobrého jména univerzity v oblasti sportu. „Moc si toho vážím.

Jsem rád, že univerzita i pan rektor jako její nejvyšší představitel vnímají nejen tento, ale i další sportovní úspěchy na univerzitě,

říká student Matěj Burda.





typ, který se nerad učí doma a radši chodí do školy a poslouchá to, protože se mi pak vše lépe pamatuje a propojí. To teď bohužel nemůžu moc praktikovat. Už jsem ale ve třetáku a bakaláře bych chtěl určitě dodělat.

#### ❶ Píšete už bakalářskou práci?

Už jsem na ní měl začít pracovat, ale kvůli zranění ruky jsem to posunul, protože jsem lital po doktorech, měl jsem dvě sádry, nakonec mám dlahu. Bylo toho teď prostě hodně. Ale plánuji začít, rád bych ji psal postupně.

#### ❷ Kam byste v basketbalu chtěl dojít?

Rád bych si zahrál nějakou ligu v zahraničí, ale když to nepůjde, nebudu na to tlačit. Basket rozhodně nechci hrát na sílu. Chtěl bych se jím živit, abych dosáhl standardu, na který jsem zvyklý. Tak mi to nastavili

rodiče, kteří si všechno vybudovali od nuly, což se mi hodně líbí. Jsou takovým mým vzorem.

#### ❸ Přivedli vás k basketbalu právě oni?

Ano, můj tatka dřív hrával krajský přebor. Oba moji rodiče jsou sportovní nadšenci, do basketu obzvlášť, protože ho hrávala i mamka. Jsou to moji věrní fanoušci, stejně jako můj první tým v Mělníku. Rád se za ním vracím, když mám volno. A mělničtí basketbalisté na oplátku jezdí na některé moje zápasy a hodně mě podporují.

#### ❹ Jste tahounem týmu?

Taková hvězda ještě nejsem. Jsem v základní rotaci, ale jsou tam lepší hráči jako bývalí nebo současní reprezentanti a zahraniční hráči. Jsem rád, že to takhle je a samozřejmě bych se chtěl dopracovat ke klíčovému hráči.

# O aktivitách ve Studentské komoře Rady vysokých škol

Se studentkou Fakulty filozofické Jindrou Lavrenčíkovou

TEXT Zuzana Paulusová • FOTO Radek Plžík

❶ Jste členkou SRUPy (Studentské rady Univerzity Pardubice) a nyní zastupujete studenty naší univerzity i v celorepublikové organizaci Studentská komora Rady vysokých škol (SK RVŠ), co konkrétně v rámci tohoto zastoupení řešíte? Studentská komora Rady vysokých škol představuje národní reprezentativní orgán složený ze studentek a studentů českých vysokých škol. Zastupujeme tedy zájmy vysokoškolských studentů a prostřednictvím delegátů komunikujeme se zástupci vlády, ministerstvem školství a příslušnými organizacemi. Pracujeme na prosazování změn, které mají za úkol pozitivně ovlivňovat životy studujících. Kromě komunikace navenek samozřejmě kooperujeme i uvnitř organizace. Jednáme o chodu našich domovských univerzit včetně fungování akademických senátů a studentských sdružení. Hledáme řešení potíží, se kterými se setkáváme, a předáváme si know-how.

SK RVŠ má své dlouhodobé priority, kterým se soustavně věnuje. Patří mezi ně např. digitalizace studijní agendy a voleb ve vysokoškolské samosprávě, evaluace a zkvalitňování výuky, podpora studentů s individuálními potřebami, mezinárodní spolupráce, férové podmínky pro doktorandky a doktorandy a řada dalších. Nelze samozřejmě opomenout ani hojně diskutovanou novelu zákona o vysokých školách, na jejímž procesu se SK RVŠ rovněž podílí.

## ❷ Čeho chcete dosáhnout?

Kromě řešení řady aktuálních a závažných témat se také soustředíme na to, aby studenti získali větší povědomí o činnosti jednotlivých orgánů vysokoškolské samosprávy, jejichž chod mohou přímo či nepřímo ovlivňovat. Přebíráme od nich podněty z oblastí,

které je pálí, posouváme je pak dále a pracujeme na řešení. Díky meziuniverzitní spolupráci získáváme komplexní pohled na situaci napříč obory a jednotlivými školami. Chceme dosáhnout – být pro někoho možná s mírnou dávkou rebelie – dobrých studijních podmínek pro nás všechny a ukázat, že hlas studentů je slyšet a má svou váhu.

## ❸ Co tato meziuniverzitní spolupráce přinese našim studentům?

S mým kolegou a zástupcem Štěpánem Vrubelem z Fakulty chemicko-technologické vždy uvítáme, pokud se na nás obrátí některý z našich studentských kolegů s podnětem, který je zapotřebí řešit. Ať už se bude týkat vnitřní samosprávy, studia či aktivit spojených se studentským životem, oba jsme připraveni takový impuls přijmout a náležitě se mu věnovat. Zároveň můžeme díky pravidelné účasti na jednotlivých zasedáních organizace přenášet projednávané záležitosti ze SK RVŠ na půdu naší univerzity a je-li třeba, postupujeme je dále Akademickému senátu Univerzity Pardubice, akademickému senátu jednotlivých fakult či Studentské radě. Ostatní studentští senátoři se také mohou účastnit každoročních konferencí akademických senátorů, kde se podrobněji seznámí s aktuálními kroky v činnostech, na nichž se podílíme. A ty studenty, kteří se do chodu vnitřní univerzitní samosprávy zatím příliš nezapojují, chceme více vtáhnout do děje, ukázat jim, že každý nápad se počítá, a povzbuzovat jejich kreativitu v oblastech, do kterých by se třeba sami nepustili. Všichni společně tak můžeme ovlivňovat jednotlivé kroky a události, které nás provázejí během studia.



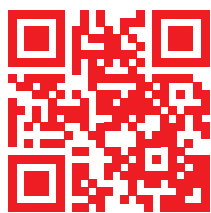


**tvoje univerzita  
tvoje identita  
tvůj podcast**



poslouchej  
třeba hned

podcast Univerzity Pardubice



**Vybav se s námi  
na zimu**